

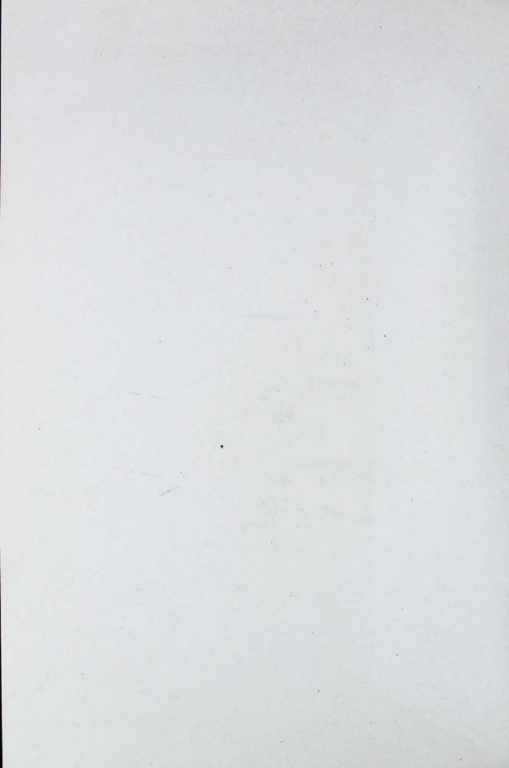

KATCHAZ

75 AP | 1521

R-23 | Ручка:

Грунт: Грунт:

K A T C H A Z

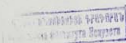
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
INSTITUTE OF ARTS

KATCHAZ

Paintings
Drawings
Monotypes

«GITUTYUN» PUBLISHERS
EREVAN 2004

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՔԱԶԱԶ

Գեղանկար
Գրաֆիկա
Մոնտիժ

Վաղամեծիկ քրոջ՝ Մաթիլտայի և
ծնոցիս՝ Անիային և Վազարու Քելեճեաններու
յիշատակին

Գիրքը կը երատարակուի
նկարչի ընտանիքի միջոցներով,
իւր ծննդեան 80-ամեակի առիթով

«Գիտություն» հրատարակչություն
Երևան 2004

KatChaz

Works from 1958 to 1964

The generation of ours, which entered the art world at the end of the 1950's, also engaged in the task of supporting talented young artists by publicizing their accomplishments. Particularly during those years, color printing was experiencing an ascent. The positive attitude of some of the republic's leaders toward what was new and progressive was tangible. Works of fine art and sculptures, which stood out by virtue of the freshness of their form and content, were periodically featured in the pages of "Sovetakan Arvest" (Soviet Art) and "Sovetakan Hayastan" (Soviet Armenia) monthlies. Barely having reached the newsstands, copies of those monthlies would quickly sell and get passed around.

In those years, we used to take the original canvases to No. 1 printing house in Yerevan, in order to have color plates made from them. The color separation and the preparation of the plates were done by a modest and pleasant individual by the name of Katchaz (Katchazuni Kechejian), who had recently repatriated from Lebanon. He had become the darling of the art critics and artists, a centripetal force, a kind of bridge toward the visible realization of our newly inspired wishes. Katchaz, who always imparted his advice to us and who acquainted us intimately with the secrets of printing, subsequently revealed another "secret" to us as well. Our printing expert friend was also busy painting...

Another house, another studio was added to our list of places to visit. We would often go to his hospitable home, where we became acquainted with his works. Katchaz's wife, Satenig, who was the technical editor of "Sovetakan Arvest", together with their young children, Hagop and Eva, would always greet us with smiling faces. Our evening conversations used to fill us with a warm and pleasant feeling. We used to take our leave from Katchaz's family having received a nice, clean, light recharge. I remember, one time Minas [Avetisyan] said, "There are such wonderful people in our circle that we don't even know..." There was an amazing parallel between the impressions received by us from those get-togethers, on the one hand, and Katchaz's paintings, on the other. His works were like historical frescos that had something mysterious about them, and they stood out by virtue of their unusual, unique color scheme that did not resemble any other. All his works were characterized by a dreamy atmosphere, which predominated over the texture of the hues of the scenes seemingly illuminated by candlelight. With his gentle nature, the author was completely in his canvases.

It was impossible not to notice this circumstance, which was indispensable for a creative artist. In 1972, when the Museum of Contemporary Art was founded in Erevan, Katchaz's paintings were included in the initial exhibit symbolizing our cultural progress.

Katchaz's world is our world; it is our past and present; it comprises the intellectuals who shaped the history of our culture, and this painter's deep-seated feelings and thoughts are internally connected with them. Now Katchaz has assembled his works and presented them in this album, after living in the United States for thirty years, gaining recognition and winning various prizes. Once he decided to produce such an album, he waited until it was possible to publish it in Armenia. It seems that Katchaz, a man whose spiritual existence is conditioned by the Armenian homeland, could not have decided otherwise.

I began my remarks about the person and artist known as Katchaz with recollections of bygone days. As I leaf through the pages of this album, I see that a

considerable number of them are devoted to works he created abroad, with which I am not familiar. And I cannot suppress the desire to see a difference between the old and the new, to see and feel the influence of the artist's new environment in the works of his later years.

Katchaz's style of painting has not undergone transformation. All his best canvases can be likened to one primary chain, insofar as form and content are concerned, with one constituting the natural continuation of the other.

Katchaz's paintings are not the result of immediate impressions of reality. They are the product of inner vision. Like a builder, he mentally sees the wall to be constructed, prior to starting the construction. He has developed a unique style of depicting line and color. The sources of that style can be sought in the tradition of medieval Armenian miniature painting, particularly in the simple, primitive graphical forms of human eyes, animals, birds and vaulted buildings, as well as in the overall color scheme of the painting.

With Katchaz, the process of converting the vision dictated by imagination into a visible image is always the same - patient effort, in the course of which additions or changes in certain details are made on the level canvas, until an overall balance is achieved in terms of color, form and depth.

Take Katchaz's "Charentz," for example. The viewer might say that, along with the exactness of the subject's facial features, the artist presents this great Armenian as someone having risen from the earth. His gaze is fixed on the covered columns of a peasant's hut, rustic objects and the animal's head resting on them. The "inhabitants" of these "inhospitable huts lost in darkness" steep the viewer in the poet's residual thoughts.

Komitas is depicted in front of expiring candles, with a tragic demeanor. The church's blood-stained domes appear through the arched window, and children peer through the same window with terror in their eyes...

This is Katchaz's extremely simple, engaging principle for composing a picture. Particularly appealing are the Armenian women brought to life with translucent colors, the still lifes with typically Armenian objects, the flute players, the landscapes with churches and, finally, the canvases depicting the Holy Virgin Mary. So too are the eternal, spiritual themes, which gush forth abundantly from the artist's patriotic emotions. And it is not surprising that those works, which reveal his inner world, convey timeless, dreamy, bucolic feelings to the viewer.

In addition to all this, another characteristic, which is intrinsic to his best works, imparts a unique charm to Katchaz's art. That characteristic is not immediately noticeable, yet it is perhaps the most appealing and most meaningful. It finds its expression in the unique manner in which the color coating is applied to the canvas. Katchaz applies a thick layer of color that is delicate at the same time. The measures of harmonious colors - reds, yellows and pinks - which are coupled with black dots create the impression of a row of walls made of tufa stone.

It is worth noting that the first works of Katchaz, which were done with smooth surfaces of decorative colors, were soon followed by ones with surfaces of other colors that are eloquently mysterious. The artist's inner sensibility pushed him toward the concept of the tufa wall by means of colored layers, and that concept has become the unique symbol of his art.

Throughout his life, Katchaz, who is endowed with innate artistic talent and who built his reputation through diligent self-perfection, has unwaveringly followed the advice of his inspirations grounded in national consciousness. His oeuvre represents the great love, as well as profound pain, felt by him with regard to the Armenian homeland and memories of it - all in all, a piously uttered prayer.

Անցյալ դարի 50-ականների վերջերին արվեստի կյանք մտած մեր սերունդը լիակ էր նախ հրապարակումների միջոցով երեսաստոր ստղանդավոր նկարիչներից սաստիկ գործին: Այդ ստիներին, մասնավորապես, Երեւանում վերել էր ապրում գունավոր տղագրությունը: Նորի, առաջավորի հանդիմող համառոտության ղեկավար անձանց մի մասի դրական վերաբերմունքը շուտով փոխվեց: «Մովսեսական արվեստ» եւ «Մովսեսական Հայաստան» ամսագրերի էջերում տարբերաբար զետեղվում էին լեզվի եւ ասելիքի քաղաքացիական պայքարի ղեկավար գործեր եւ հանդիմանք: Հազիվ կրող կհասնի՝ այդ ամսագրերը արագ աղաղակում եւ ձեռնդրեցին իր անցնում:

Այն ստիներին գունավոր տղագրություն իրականացնելու համար Երեւանի քիմ 1 տղարան իմեք հանում կապիների բնագրեր: Գունաթափանցում եւ կլիպների տարաստեղծ իրագործում եւ Լիբանանից մեղադրանք մի համեստ եւ քաղաքական-բար անձ՝ Քաջազը, Քաջազունի Գեյգեյանը: Նա դարձել էր արվեստաբանների եւ արվեստագիտների սիրելի, ձգող կենտրոն, մեր նորագուն փափագների սեռական իրագործում մի սեռական կանոն: Տղագրության գաղափարներն մեզ մեծերին ծանոթացնող եւ իր խորհուրդներով մեղանկի անբաժան Քաջազը քիչ ավելի ուշ մեզ լույսից մեկ այլ «գաղափար» եւ: Մեր քաղաքական վարդերը նախ նկարում էր...

Մեր այցելավարների մեջ մի հոգ, մի արվեստանոց էլ ավելացավ: Համախ լի-նում էինք իր հյուրընկալ ամբողջ, ծանոթանում աշխատանքներին: Նկարչի կինը՝ Սա-րենիկը, որ «Մովսեսական արվեստ» ամսագրի ստեղծի խմբագիրն էր, իր երկու փո-րիկների՝ Հակոբի եւ Եվայի հետ միշտ ժողովում ղեկավարում էին մեզ: Իշխմային գրույցները մեզ տարաւում էին քնն, համախի զգացումով: Բաժանվում էինք Քաջա-զի ընտանիքից մի սեռական քերտ, մաքուր, ազնիվ լիցք ստացած: Հիում եմ, մի առի-թով Միմասն ասաց. «Է՛հ, հրաւիրի մարդիկ կան մեր օրդադասում, որոնց չեմ ճա-նաչում...»:

Չարմամալի մի գաղափար կար այդ հանդիպումներից մեր ստացած տղավորու-թյունների եւ Քաջազի նկարների միջեւ: Նա գործերը դաստակամ, ինչ-որ խոր-դավաճ շունչ կրող որմնակարների էին նման եւ առանձնանում էին ոչ մեկին չի-նոցող, իրենց անտվար, յուրաքանչյուր գունային լեզվով: Սեռ մոմի լույսով լուսավոր-ված տղաների գունաւորանքների հյուսվածքի մեջ իշխող անբաժան միջոցները բնորոշ եւ բոլոր գործերին: Հեղինակն իր հաւաքի Լույսամբ անբաժանաբար իր կապ-ների մեջ էր:

Ստեղծագործողի համար այս ամենամեծ տարազան չնկատվել չէր կարող: Երբ 1972-ին Երեւանում հիմնվեց Ժամանակակից արվեստի քանդաւոր, Քաջազի նկարները մաս կազմեցին մեր մշակույթի աստղընթացող խորհրդանշող այդ քան-դաւորի անդամակի ցուցադրանքին:

Քաջազի աշխարհը մեր աշխարհն է, մեր անցյալն է եւ ներկան, մեր մշակույ-թի տղամուրթները կերտած մշակութային անձինք, որոնց ներհանգիստ ամբողջում եմ նկարչի ապրումներն եւ մտքումները: Երեսուն տարեցի վեր ՄԱՄ-ում բնակություն հաստատած, ճանաչում գտած, սարքեր մշտնապես արժանազատ Քաջազը այսօր Երեւան է բերել իր գործերի հավաքածուն եւ ներկայացնում է հրապարակման: Ուր-եւս եւ ստույգ եւ հրապարակի հայրենիքում: Հոգեւոր իր կեցութունը հայրենի երկրով դարձնում անդադող մարդ, թվում է, այլ որոշում ամեն ինչ կարող:

Իմ խոսքը Քաջազ-անձի եւ նկարչի մասին եւ սկսեցի անցած օրերի վերա-հաշիվ: Հիմա քննում եմ իր հավաքածուն, որի մեջ գրաւի մաս եմ կազմում ինձ ան-

ծանոթ, օտար ասիւերում սեղծած գործերը: Եւ ականա հմի ու նորի միջեւ ուզում են տեսնել տարբերություն, տեսնել եւ զգալ նոր միջավայրի արձագանքը ու չարիքների գործերում:

Քաջագի նկարչությունը փոփոխություն չի կրել: Բոլոր լավագույն կնակները ընկալվում են ձեռագրի ու բովանդակության մեկ հիմնական շղթայի մեջ, կազմելով մեկը մյուսի հարազատ շարունակությունը:

Քաջագի նկարները իրականության ամփոփական տղալուրությունների արդյունքն էին: Դաւիթ Ներին տեսողության ծնունդ էին: Հիմարարի նման նա կատարելելիք տալով մտալի տեսնում է, նախքան կատարումն սկսելը: Իր համար նա մշակել է լուսանկարում գունագծային ուրույն ոճ: Այդ ոճի ակունքները կարելի է փնտրել միջնադարյան մեր մանրանկարչության, հասկալուես մարդկանց աչքերի, կենդանիների, բոլորմաների, կամարազարդ շինությունների գծանկարային տղալուրանակ, նախնական ձեռերի, ինչպէս նաեւ լուսանկարի ընդհանուր երանգային կառուցողի մեջ:

Երեւակայությունը թելադրած տեսիլը տեսնելի տղակեր դառնալու ուղին Քաջագի մոտ միանշանակ է՝ համընդհանուր աշխատանք, իսկ ընթացքում՝ կնակի հարթության վրա որոշ մանրամասների հաւելում կամ փոփոխում, միմէւ գույնի, ձեւի, ծաղկայի ընդհանուր հաւասարակշռումը:

Անա Քաջագի Զարեմը: Դիմագծերի ճգնարտական հետ մեկտեղ նա մեծ հայրն աստա ներկայացնում է իրեն հողից համարած մարդու: Նրա տեսնումն հայազգի առջեւ գեղջկական տնակի ծածկասյուներ են, գեղջկական իւրն ու դրանց վրա հակված կենդանու զլուխ: «Մթում կուրած անիյուրնկալ խաճիքների» այս «բանկիչները» բանաստեղծի վերադարձ մտածումներով են տողում ղիտողին:

Կոմիտասը լուսակելով է առկայծող մոմերի առջեւ, ողորդական երեսուրդով: Կամարաձեւ լուսանկարից երեսուն են եկելեցու արդունաներ՝ գնդերներն ու նույն լուսանկարից մերս են նայում մանկական սարսափած աչքեր...

Այսպիսին է լուսակեր հորինելու Քաջագի ծայր աստիճան տղազ, առիւնկող սկզբունքը: Դաւալիչ են հասկալուես լուսակեր գույներով շնչող հայրնիները, ազգային իւրեւղ մայրուրտները, արեւսահարները, եկելեցիներով բնանկարները եւ, վերջապէս, Մարիամ Աստածածնին լուսակերող կնակները: Հաւելածով, ոգեղեն թեմասիկա, որ լիալուես հողում է եղիմնակի հայրենանկար հույզելից: Եւ զարմանալի չէ, որ նկարչի ներաշխարհը բացահայտող այդ գործերը ղիտողին հաղորդում են վերածնանակաւ, երազային, հովիւրգական աղբյուրներ:

Այս ամենի հետ մեկտեղ Քաջագի նկարչութանը առանձնահատուկ նմայք է հաղորդում մի այլ հասկանիւ, որը ներհատուկ է լավագույն գործերին: Այդ հասկանիւր միանգամայն աչքի չի ընկնում եւ թերեւս ամենագրաւիչն է ու ամենախմայնասալիւն: Ի՞նչ արտահայտություն է գտնում կնակների գունային ծաղկածով յուրօրինակ կերտի մեջ: Գունաւորը Քաջագի մոտ թանձր է, միաժամանակ փափկախաւ: Ի՞նչ ձայնակցող կարմրաւուն, դեղնաւուն, վարդագույն գունածաղկաներ, որոնք զուգորդված են տեւ կնատումներով, տափակեր որմնաւարի տղալուրություն են տեսնում:

Ուտագրով է, որ նկարչական բնածին ձիւրով օժտված եւ տնայան իմնակասարելագործմանը իր ուղին հաստատած Քաջագի ղիկուրալով գույների հարթ մակերեսներով իրականացած առաջին գործերին տուտով հաջորդել են իրենց մեջ լուսանկարի տղալուր կող այլ գունային մակերեսներ: Նկարչի ներհատագրողությունը նրան մղել է գունաւորների միջոցով հասնելու տափակեր որմն գաղափարին, որն էլ իր աշխատի յուրօրինակ խաղաղամիտ է դարձել: Կյանքի ողջ ընթացքում Քաջագն ամենադաւնեւ հետաւում է իր հայրնի ներհատումների խաղաղին, որ տալում են իր մեծ տերը, խորը ցավն ու երեսուրդած աղոթքը առ հայրենի երկիր ու հայրենի իկասակներ:

The sower came out and scattered seeds in the field. Many of them fell in the black soil that was ploughed, but a few fell in between stones ... The seeds, which fell in between those stones, exerted so much effort and energy; strengthened by the desire to live, they split the stones and germinated at a time when their counterparts very easily took root in the fertile black soil and flowered....

This is what happened to Armenian talent in the Diaspora; it did not have soil, in which to develop roots and bud. With superhuman force, it aspired toward life and established roots. Many reached the black soil of the fatherland, while many others remained on stones and were eaten by the birds in the sky and thus were lost for good.

Katchaz (Katchazuni Kechejian) did not have soil in the Diaspora, in which to establish roots and blossom; with all his heart and soul, he aspired to live in the homeland. His father Ghazaros, a blacksmith, shared the fate of his fellow Armenians; after having been deported from the recesses of Konya, he eventually managed to reach Beirut. With his gaze always fixed on the motherland Armenia, he emigrated to Soviet Armenia with his family in 1947. Thus, the desire of his young son Katchaz, who was barely twenty-three years old, was fulfilled. Katchaz was born in Beirut and was educated in a Jesuit school [St. Gregoire College], but his soul was so inhibited and unresponsive that, while he lived in Beirut, he didn't even know that the seeds of love of art and painting had made a nest in his soul. He read Victor Hugo, Tolstoy, Dostoevsky and, among Armenian authors, Medzarentz, Varoujan, Siamanto and Zohrab. He too tried his hand at writing but his reading and writing were done only in his spare time. Practically speaking, young Katchaz earned his living by making zincographic plates yet he never doubted that one day, once he set foot on the soil of his fatherland, the artist in him would be born. In Armenia, a fire of sorts burned in young Katchaz's soul. Questions, thoughts and feelings constantly vexed him. Years passed like this, until the confused images in the youth's soul, his inner feelings finally took form and found their resolution through various colors and hues. Ever since that day, he has been an artist, and painting has been his forte.

In 1959, for the first time, Katchaz participated in an exhibit of self-taught artists held in the Museum of History in Erevan; not only did he attract attention but he also elicited encouragement and praise. In 1959 - 1960, a few of his works were exhibited in the Armenian pavilion of a show organized by the New York Women's Association, and they too were greeted with encouragement and praise. In the meantime, Katchaz searched for artists who were in tune with his soul and mind, and who shared his taste - so-called soul brothers. Thus, he found [Martiros] Saryan, who captivates and charms with his colors and interpretation of nature, Matisse, Gauguin, Van Gogh, and finally Cezanne and Braque.

Since then, the play of vivid colors has never been absent from Katchaz's paintings. However, this painter does not wish to be a duplicator; in his search for his own directions, he creates different periods. The first period is the one in

which he resorts to a level synthesis of colors, a kind of synthesis of colors, which is possible to achieve by affixing color papers to each other, side by side. A successful painting of this period is a landscape of Armenia, with the twin peaks of Mt. Ararat and a monastery perched on a rock. It has vivid colors, an orange sun and dark cobalt shadow; the rock is red and the mountains are light blue. There is no transfer or shading of colors; it's a decorative solution, like a rug. Another example is a painting of three tulips, with their little black hearts, in a dark blue vase, and two carrots placed on a green plate. These are extremely laconic and distinctly decorative colors, conceived from a purely ornamental perspective. However, these paintings do not rise to the level of high art; rather, they remain within the confines of pleasant interest.

In Katchaz's second period, the colors are no longer a level appliqué; on the contrary, every single color is separate and scattered in thousands of colors. While colors achieved their final synthesis in works of the first period, it can be said that their solution and separation reach their maximum wealth in works of the artist's second period.

The pointillists took the impressionistic separation of colors to practically impossible limits, rendering color into pointy pigment. Katchaz aims to create a flood of colors. The sky, water, and rock are a very harmonious and, at the same time, realistic whirlpool current of colors, which scatter, like a chord flowing from the keys of a piano.

Behold, a whole series of lyrical landscape, in which the agitated waters having originated in the mountains, licking the eternal rocks, flow on; the grasses and flowers are scattered in thousands of colors, creating a marvelous symphony of colors. No Arab prince, no Harun al-Rashid could scatter such an infinite wealth of jewels as Katchaz scatters in every one of his landscapes. What is interesting is that Katchaz does not submit at all to the self-serving game of the abstract painters; rather, he always remains within the confines of true real-

With Ervand Katchaz (center) and painter Aram Charibian, Yerevan, 1970
Երվանդ Կաչազի հիմնադրում/ և նկարիչ Արամ Շարիբյանի հետ 1970

ity and true depictions. In these paintings, the landscape is exactly that, with its unique individuality - the solid rock and abundant water are both living and physical.

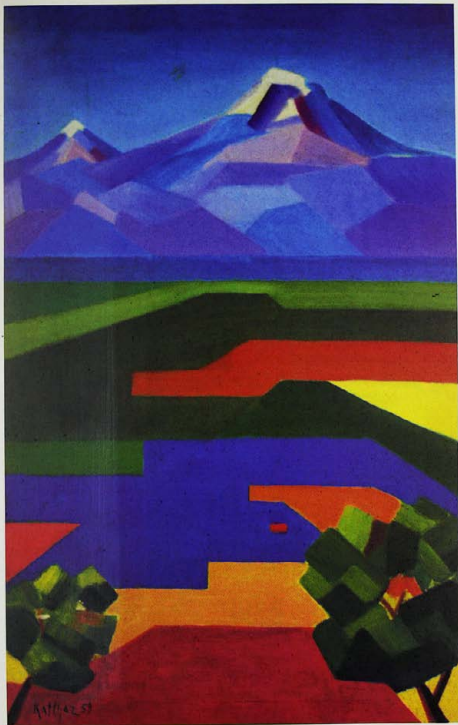
The third period of Katchaz's creativity is marked by the unique success he achieved in his portraits: the unique stress on the union of nature and man. Look at the portrait of Hrachya Nersisian: it's a mosaic of infinite colors but those colors are not side by side; rather, you get the feeling that they are in motion. They waver, they decompose and are constantly in the process of formation. When you look at the portrait of Antranig Antreassian, you see an entire homochromatic display of green colors, and you think, isn't Katchaz perhaps painting him in the same manner that a forest is painted? The other painting is a woman's portrait; it's as if it is made up of crimsons of twilight. You see her face, the resemblance to the model, but you also see the elements, nature itself, in its total principle. The portrait is painted like a twilight sky. I think that this self-taught artist's uniqueness and unusual nature are found here.

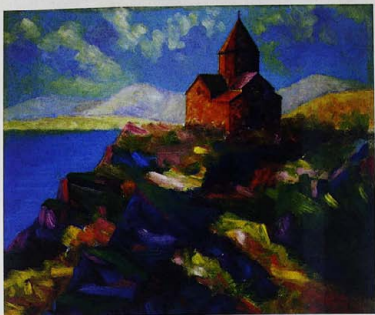
This original painter awakens many thoughts, emotions and feelings. It is not the objects learned in school that put their stamp on his creative work, but nature, the elements themselves. Katchaz has already become a gifted painter and is on the path to creative ascent.

September, 1962

The Eagle of Ararat, 1959
oil on cardboard, 49x35 cm
Արարատի արծիւը

Monastery of Sevan, 1958
oil on cardboard, 30.5x41 cm
Միամույ վանիչ

Mount Ararat, 1960
oil on canvas, 69.5x49 cm
Ururus jiong

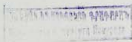

Three Tulips, 1959
oil on cardboard, 49x34 cm
Մեխ Կարկաչ

Lilies, 1960
oil on canvas, 70x50 cm
Թառնուհան

Still Life with Water Pot, 1960
oil on canvas, 65x50 cm
Ամուլ Գափարյան

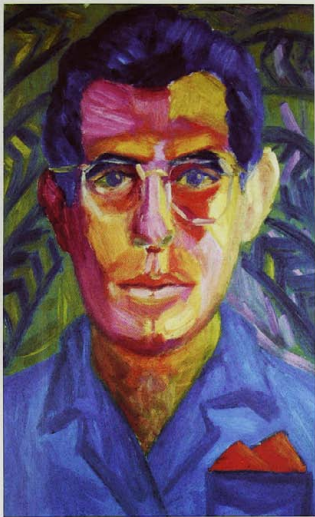

Sunflowers, 1960
oil on canvas, 69.5x49 cm
Արտանոցիկներ

Three Carrots, 1960
oil on cardboard, 38.5x28.5 cm
Երեք ստեղծիկներ

Self Portrait, 1958
oil on cardboard, 35x24.5 cm
Ինճնանկար

որս եկավ սերմացանը եւ լաղ զվեց սերմերը դառսի մեջ: Հասերն ընկած վառած սեւահողում, բայց մի քանիսն ընկած ֆաբերի արանքը... Ուրա՛ն ճիգ եւ ուժ գործադրեցին այն սերմերը, որոնք ընկած ֆաբերի արանքը. աղբյուրն սեմյով զորացած՝ մրանք ճղեցին ֆաբերը եւ իրենց ծիլերը զվին, այն ժամանակ, երբ մրանց նմանները հուտքի սեւահողի մեջ զառ հեռադարձում արմատ կաղեցին եւ ծաղկեցին...

Այսօր եղավ հայ ազգանոց Սփյուռքում. նա հող չուներ, որի մեջ արմատ կաղեր եւ ծիլեր: Գերմանական ուժով նա ձգեց դեղի կամեք եւ արմատ կաղեց: Հասերը հասած հայրենիքի սեւահողին, իսկ զասերն էլ ֆաբերի վրա մնացին, եւ երկնքի թռչունները կերան-կորան:

Քաջազը (Քաջազումի Քեչեջյան) օտարության մեջ հող չուներ, որ արմատ գցեր ու ծիլեր եւ իր անբողջ հոգով ձգեց դեղի հայրենիք: Հայրը՝ դարբին Ղազարոսը, հայի ճակատագրին էլու, Գոմիայի խորհրդից հասել էր Քիյուր, այնք միջոց մայր հողին եւ 1947 թվականին իր գերդաստանով հանգրվան գտավ Մովսեսական Հայաստանում: Կռատվեց իր դասամի գաղակ Քաջազի, որ հազով քաններեք տարեկան էր, տարիների իղձը: Քաջազը ծնվել է Քիյուրում եւ կրթվել ճիզվանի դպրոցում, բայց մրա հողին այնքան կազկանդված եւ անարձագանք էր, որ այնտեղ, Քիյուրում, չգիտեր անգամ, որ իր հոգու մեջ բուն էին դեղ արվեստի, նկարչության սիրտ հունդերը: Կարդում էր Վիկտոր Հյուգո, Տոլստոյ, Դոստոևսկի, հայ գրողներից Մեծաբեյ, Վառժան, Միսանթո, Չոխրաթ, ինքն էլ էր փորձում գրել, բայց այս բոլոր իբրեւ ազատ լուսնի գեղեցիկ գրադմունք: Գործնականում դասանի Քաջազը Քիյուրում ցինկոգրաֆիկ կլիշեներ դաստաստվել էր հոգում իր առօրյան, երբի՛ք չկապածելով, որ մի օր, երբ հայրենի հողը ոտ կոխի, տղե՛ք ծնվի իր մեջ նկարիչը: Հայաստանում մի ինչ-որ կրակ փորձում էր դասանի Քաջազի հոգին... Հարցեր, մեքեր եւ զգացմունքներ տարմանակ հուզում են մրան: Այսօր անցնում են տարիներ, մինչեւ իր դասանի հոգու խառնամուղ տրակները, իր ներքին աղբյուրները վերջապետ ձեւ են առնում, գտնում իրենց ելքը՝ ստանալով զույների եւ երանգների լեզու: Այդ օրվանից նա նկարիչ է, եւ նկարչությունը դառնում է իր տարեքը:

1959 թվականին Քաջազը իր առաջին մասնակցությունն է բերում Երեւանի Գոյմիչիում կազմակերպված ինքնուր նկարչների ցուցահանդեսին եւ արժանանում ուսադության ու քաջալերիչ գովառամանների: 1959-1960 թվականներին մրա մի քանի գործեր ցուցադրվում են Նյու Յորքի Կամանց միության կազմակերպած ցուցահանդեսի Հայկական ջաղավարում եւ նույնպես արժանանում գովառաների եւ քաջալերման: Քաջազը փնտրում է իր հոգում, իր մեքին եւ ճաշակին արձագանքող արվեստագետներ, այսօր ասած՝ հոգու եղբայրներին: Սեւ Սարյանը, որ գերում ու հնայում է զույներով եւ բնության մեկնաբանությամբ, Մաքսիլը, Գոգենը, Վան Գոգը եւ վերջապետ Սեզանն ու Քալեք:

Վառ զույների խաղը այլեւս երբեք չի բողմում Քաջազի նկարները: Մակայն նկարիչը չի ուզում կրկնօրինակել լինել, իր սեփական ուղիների որոնման ճանադարին նա անցնում է տարբեր բշխաններ: Սուաքիմը, երբ դիմում է զույների հարթային համադրության, մի տեսակ զույների այնտեսի համադրության, որ կարելի է ստանալ գունավոր թղթեր իրա կտրվի կտրվելով: Այս բշխանի նկարներից հաջող է Հայաստանի մի բնանկարը՝ Մասիսներով եւ ժայռի վրա քառած վանճակ, վառ զույներ, նարնջազույն արեւ եւ մուր կորակն սպիւր, ժայռը կարմիր եւ լեռները

բայց կադույս. գույների ոչ մի անցում կամ նրբեանցում. դեկորատիվ լուծում. ինչ-
դեպ մի գույն: Մութ կադույս ծաղկամամի մեջ երեք կալաչներ խրեց սև սրկլենե-
րով և կանաչ ափսիսի վրա դրված երկու գազար: խիստ լակոնիկ և որոտակի դեկո-
րատիվ, զուտ զարդական առումով արված գույներ: Սակայն սրամեջ չեն բարձրանում
բարձր արվեստի դյուրը և մնում են միայն հաճելի հեռաբերության սահմաններում:

Գալիս է երկուրդ երջանը, որեղ արդեն գույները ոչ թե հարթային ծվկնադաս-
կեր (առլիկաչի) են, այլ, ընդհակառակը, ամեն մի գույն տրոհվում է և շաղ գա-
լիս հազարավոր գույներով: Եթե առաջինում գույները հասնում էին խրեց վերջնա-
կան համադրման, ապա երկուրդ դեպքում վերլուծելու և տրոհումը հասնում են ի-
րենց, կարելի է ասել, մաքսիմում հարստության:

Պատմախիսները գույների իմպրեսիոնիսական տրոհումը հասցրին գրեթե
ամենաբնական սահմանների, վերածելով գույնը կեսային լոկալիզմի: Քաջազը ձգում
է սեղծել գույների հեղեղ: Երկինքը, ջուրը, ժայռը գույների շատ ներդաշնակ և
միասնականակ ռեալիստական ինքնատես հոսանք են, որ շաղ են գալիս, ինչդեպ
դասնամուտի սեղծներից հոսող մի ներդաշնակություն:

Եվ անա մի ամբողջ շարք բնական բնանկարներ, որեղ հավիտենական
ժայռերը լիզելով հոսում են անհամգիս ջրերը լիտմադին, կանաչներն ու ծաղիկ-
ները հազարավոր գույներով շաղ են գալիս և սեղծում գույների մի սխանչելի հա-
մանակագ: Ոչ մի արար իշխան, Հառում ալ-Ռաշիդ չէ կարող գոհամների այդդի-
սի ամսանիման հարստություն շաղ ալ, ինչ-որ Քաջազը ամեն մի բնանկարի մեջ
է տնդում: Հեռաբերական այն է, որ Քաջազը չի ենթարկվում երբեք վերացական
նկարչների իմբեսիոնիսական խաղին, այլ մնում է միշտ ռեալ իրականության և
ռեալ լույսվերացումների սահմաններում: Այս նկարների մեջ բնանկարը բնանկար
է՝ իր ուրույն առանձնահատկությամբ, ժայռը իր ամուրթյամբ և ջուրը իր հոսումու-
թյամբ կենդանի և նյութական:

Քաջազի սեղծագործության երուրդ երջանը դիմանկարների մեջ ձևով բերած
առանձնահատկ հաջողությունն է՝ բնության ու մարդու միասնության յուրակի ըն-
դգծումը: Նայեցեք Հրաչյա Ներսիսյանի դիմանկարը՝ ամսանիման գույների մի ճո-
ղափկա, սակայն այդ գույները ոչ թե կող-կողի են, այլ զգում ես, որ նրանք շար-
ժան մեջ են. նրանք առանկում, արարվածվում են և անվերջ կազմավորվում:
Տեսնում ես Անդրանիկ Անդրեասյանի դիմանկարը՝ կամաչ գույների մի ամբողջ
համերանգ և մտածում ես. թե արդյո՞ք Քաջազը նրան նույն ձևով չի նկարում, ինչ-
դեպ անսաղը նկարեն: Մյուս նկարը՝ կնոջական դուրսեն, վերջալույսի բուրնի-
րից է կարծես կազմված, և տեսնում ես արտերը, իմրը բնությունը, իր ամբողջական
սկզբունքի մեջ: Դիմանկարը նկարված է ինչդեպ վերջալույսի մի երկինք: Կարծում
եմ, որ հենց այստեղ է այս ինքնուս նկարչի արվեստի առանձնահատկությունն ու յու-
րորենակությունը:

Շատ խոհեղ, հույզեր ու զգացմունքներ է արթնացնում այս իմանալի նկար-
չը, որի սեղծագործության վրա ոչ թե դուրսցնում սովորած առարկաների, այլ
ուղղակի բնության արտերի դուրսը կա: Քաջազը արդեն դարձել է բնորակի նկա-
րչի և զգնվում է սեղծագործական վերելքի ճանադարիին:

Մեղսենքեր, 1962

River, 1961
oil on cardboard, 21x15 cm
Qisunh

Landscape, 1961
oil on cardboard, 15.5x19 cm
Բնանկար

To the Universe, 1961
oil on cardboard, 20x22.5 cm
Դեմի սիւզեր

Hymn to Lake Sevan, 1962
oil on cardboard, 28.5x18.5 cm
Նրդ Ստանիսլավ

Cane Field, 1961
oil on cardboard, 28x17.5 cm
Նրդ Ստանիսլավ

Wonder Forest, 1963
oil on cardboard, 38x29 cm
Հնդաբային անտառ

Sentinels of the River Devpet, 1962
oil on cardboard, 29x20 cm
Ղեպեթի դաշտակները

Sailers, 1962
oil on cardboard, 23x17 cm
Առաքանսամուր

This unique artist awakens many thoughts, emotions and feelings, such that it is not possible to explain his art in terms of existing and accepted methods and forms of artistic expression.

Prior to his birth - it would be correct to say prior to coming into the world - Katchaz was born much in advance of that; he brought together within him the spirit of ancient Armenian art, the characteristics of Armenian art, its essential and one-of-a-kind values. For that reason, Katchaz's paintings are expressive like the ancient Armenian high-reliefs, decorated tombstones, basalt and tufa stones. Katchaz's fruits - pear, apple, and pomegranate - leave the impression that they are made from basalt and are windswept and struck by hail. They are so heavy that you'd think they are cut from stone. All the objects and humans painted by him are cut from stone, made of stone. Moreover, the amazing thing is that there is no aerial perspective in Katchaz's paintings; whether close-up or distant, the objects are painted with the same intensity but one can get a feel of distance and closeness both... as if they are painted from decorated bas-reliefs. Katchaz's paintings do not have a main color scheme, or background, in the ordinary sense; i.e. one on which objects, faces, etc. are presented; a depth, which brings out that which is portrayed by the artist. In his case, the background is painted with the same intensity as the foreground and with the same saturation. What is surprising is that a given painting does not suffer the loss of unified totality; it never becomes confused and is read the way it is supposed to be read. In this way, on the one hand, Katchaz's paintings approximate the works of our ancient Armenian art; on the other hand, they reflect the influence of the most recent style of art, particularly the principles of the European Cubist period, according to which the painting becomes an "object," all of whose parts are equal in power and value, and likewise there is no background or depth, on which the action is carried out.

By going one step further, the principles of Katchaz's composition become completely open to explanation. It is obvious that, with this approach of his, the painting is not a "window" for Katchaz, through which a scene is seen (with a few exceptions). Those are Katchaz's best works and characteristic of him, in which the painting itself becomes an object made intelligible, almost like a statue, which has no background. This too is a new approach to the understanding of a painting - one which Katchaz handles successfully. I do not wish to cite examples, since the paintings appearing in his album clearly demonstrate what I've been saying, as follows. Katchaz's forms are cut from stone, made to attain the materiality and force of statues. His faces, colors resemble Armenian miniature paintings, decorated tombstones and bas-reliefs, despite the fact that the artist has never seen them and hasn't been influenced by them; instead, they have been recreated by means of a certain internal stativism. Katchaz is predominantly an Armenian artist, who recreates the principles of ancient Armenian art and, by virtue of that, echoes, becomes a representative of contemporary art. A deep sense of humanity dominates Katchaz's works. It is sufficient to look at his "Mother with Child," "Girl with Apple," "Spring," etc; the artist's inner optimism, love for man, love for his world appear everywhere. That explains the fact that primary and secondary don't exist in his paintings. He cares for, loves and values everything equally, with the most profound pantheism.

With Martiros Sarian (from left): Katchaz, Kevork Baghjian, Satenik and a teacher from Ethiopia, Erevan, 1963

Աստուծո Մարկանի հետ /Գալիկ/,
Քաղաք, Գեղարք Պարսկաստ, Աստուծոյի Ի
նքան; Երկրի մը Երկարային, Երևան, 1963

With Maestro Ervand Katchaz: Erevan, 1970
Մայրաքաղաք Երևանի Գեղարքի հետ,
Երևան 1970

One of the other characteristics of Katchaz's art is that it inspires and prompts the viewer to see beyond the painting. I would even go further and say that the viewer sees that which is not painted, that which is not depicted, yet s/he sees it through a kind of magical force. His painting entitled "Adrushan" possesses this quality. The entire painting is illuminated by a mysterious reddish-pink light. Seen through an arch with caryatids is a pagan altar with eternal fire; no human figure is depicted but you see some sort of courtiers in a kind of tragic, very tense dramatic psycho-spiritual condition. Or take his "Hermit with Dove," which is carved in a wall but just as much on a material and close-up plan; a certain hermit himself... no other element underscores the ... explaining of the circumstance of the man being alone, being cut off from the world. But the fenced window, which is illuminated, immediately creates an amazing contrast with the interior... our mind imagines that there are many people, there is a very active and rich life on the other side of that enclosure, that light-filled window....

Katchaz knows how to nourish our imagination. His "Spring" makes us see the orchard, the trees, and the orchard workers, despite the fact that there is no reference to landscape in the painting ... we see beyond the painting....

It's true that what is important is more that which isn't painted than what is painted in a painting; that which is not painted is alive and ever growing, if the artist has that magical power. Katchaz has that power; every one of his paintings awakens numerous associations in the mind of the viewer, by means of which s/he can create images and sensations which continue beyond the painting.

Katchaz's creative output is rich in the elements and concepts of folk art, whether it be a choice and synthesis of colors, or grasp of form. Katchaz hasn't even ignored the colorful Armenian popular handicrafts, the kanvas, which are enriched with colorful beads; these kinds of handicrafts are found in our villages now as well. This circumstance as well makes Katchaz's works immediate and intimate to us. Who hasn't seen, who hasn't loved those kinds of handicrafts, which presently awaken our childhood memories?

Katchaz's art is very complex and deep; it deals with numerous purely graphic, fine artistic problems and solves them, giving a response to the latest contemporary artistic directions from a purely Armenian standpoint. His art, being profoundly Armenian, is on a par with other works of world-class art, and he is a rightful member of the family of world-class artists. In order to profoundly understand Katchaz's art, it is necessary to undertake a serious and multifaceted monographic study thereof.

Erevan, 1965

Շա՛ս խոսեի, յոյզեր և զգացմունքներ է արթնացնում այս իմնասփռ Ուլարի-
չը, որի արուեստը չի կարելի մեկնել եղած ու ընդունուած արուեստի մեթոդ-
ներով եւ ձևերով...

Քաջազը իր ծնունդից, ճիշտ կը լինի ասել, իր աշխարհ գալուց առաջ, շա՛ս ա-
ւելի առաջ է ծնուել և իր մէջ ամփոփել է ինն հայկական արուեստի ոգին, հայ ա-
րուեստի յասկանիւթները, նրա էական եւ անկրկնելի արժէքները: Դժաւ համար է, որ
Քաջազի նկարները խօսում են ինն հայկական բարձրագոյն արվեստների, նկարազա-
րդուած գերեզմանաւարների, մեր քաղաքի եւ տոհմի լեզուով:

Քաջազի տղաները՝ Եանձը, Խնձորը, Սուտը այն տղատարւթիւմ են բողմում,
որ դրանք քաղաքից են, հողմահարուած, կարկուտից ծննուած: Նրանք այնքան
ծանր են... Կարծես քարակույ լինեն: Այդպէս են նրա նկարած բոլոր իւրեր եւ մա-
ղիկ, բոլորը կոփածոյ են, քարուքան, եւ ինչ զարմանալի բան, Քաջազի նկարների
մէջ չկայ օղային հեռանկար, հեռու կամ մօտիկ նոյն ուժգնութեամբ է նկարած,
քայքայ գլուռ են և հեռուն եւ մօտիկը... Կարծես ներկուած քարելեֆներից է նկարած...:
Քաջազի նկարները ֆուն չունեն, սովորական առումով՝ այսիման խոր, որի վրայ
ներկայացուած են լինում, իւրեր, դէմերը եւայլն. խոր, որ ի յայտ է բերում նկարչի
ողակերպագրութիւնը: Այստեղ խորքի նկարուած է նոյն ուժգնութեամբ, ինչ առաջին
ողակը եւ նոյն յագիցումութեամբ: Եւ զարմանալի այն է, որ նկարը չի կորցնում
իր ամբողջականութեան կազմակերպումութիւնը, խառնաւարիք չի դառնում եր-
բեւ և ընթերցում է այնպէս, ինչպէս ողեւն է: Մասնով Քաջազի նկարները մի կող-
մից մօտենում են մեր ինն հայկական արուեստի գործերին եւ միայն կողմից նրազոյն
արուեստի, յասկաղէս և որդական կոթիզմի շղանի սկզբունքներին, որեւէ նկարը
դառնում է «իւր», որի բոլոր մասերը հաստատարագոր եւ հաստատարածէ են, այնտեղ
նկարը նոյնպէս չունի խոր, ֆուն, որի վրայ կասարում է գործողութիւնը:

Այստեղից մի հայ և միանգամայն քայքայում են Քաջազի կոմոդոգիւտն
սկզբունքները: Դարձ է, որ այս իր մօտեցմամբ նկարը Քաջազի մօտ «դառնում» չէ,
որից տեսնում է մի տեսարան (մի բանի քայքայութեամբ): Քաջազի լուսագոյն գոր-
ծերը նրանք են և նրա համար յասկանական, որեւէ նկարը ինչի դառնում է մի ի-
մաստարուած «իւր», առարկայ, գրեթէ այնպէս, ինչպէս արձանը, որ չունի ֆուն: Մա-
էլ մի նոր մօտեցում է նկարի հասկացողութեան եւ որ Քաջազը լուծում է յաջողու-
թեամբ: Ես չեմ ուզում բռնել օրինակներ, բանի որ իր ալբոմի մէջ եղած նկարները
դարձրուց ցոյց են աւելի ասածներս...: Այն, որ Քաջազի ֆորմերը կոփածոյ են,
հասցրած արձանների նմանականութեան եւ ուժի, այն, որ դէմերը, գոյները հայկա-
կան մանրանկարների, ներկուած գերեզմանաւարների եւ քարելեֆների նման, հա-
կաւան, որ հեղինակը երբեք տեսած եւ ազդած չի լինի դրանցից, այլ ներմի ինչ-որ
առաւիլիզմով վերաստեղծուած. այն, որ Քաջազը գերազանցաւոր հայ նկարչ է, որ
վերաստեղծում է ինն հայկական արուեստի սկզբունքները եւ դրանով իսկ արձանա-
ւորում եւ դառնում ժամանակակից արուեստի ներկայացուցիչ, այն, որ Քաջազի գոր-
ծերում իփսնում է խոր մարդասիրութիւն: Բաւական է նայել նրա «Մայրը մանկան
հետ», «Խնձորով աղջիկը», «Աղբիւրը» եւայլն, ամեն տեղ երեւում է նկարչի ներքին
օղակմիզը, սէրը դէպի մարդը, սէր դէպի իր աշխարհը, սրամով է եւնից քայքայում
այն, որ նրա նկարների մէջ չկայ առաջնականազը եւ երկրորդականը: Նա հաստա-
րաղէս գործարարում, սիրում եւ արժէքաւորում է բոլորը, հաստատարաղէս ամենախորը
դրամբիզմով...

Քաջազի արուեստի յասկանիւթներից մէկն էլ այն է, որ նկարից այն կողմը դի-
տողին ներեկնում եւ թելադրում է, անելին կ'ասելի, դիտողը տեսնում է այն, ինչ չի

նկարում, չի տասկերում, քայց ինչ-որ կախարդական ուժով ծեփնում է... Այդպես է նրա «Աւուսում» նկարը: Ամբողջ նկարը լուսաւորում է խորհրդաւոր կարմրավարդագոյն լոյսով... Կարխաթիմներով կամարի միջից ծեփնում է քազիներ՝ յաւերժական կրակով... ոչ մի մարդ արարած չի նկարում... քայց ծեփնում են ինչ-որ տալասական մարդկանց, ինչ-որ ռոքերզական, շատ լարումս դրամատիկ հոգովի՜հակների մէջ... Կամ թէ նրա «Մենաւոր մարդը աղանու հեծ», որ փորում է տափի մէջ, քայց նոյնքան միաքական եւ մօտիկ ուլանի վրայ, ինչ-որ իմեք մենակեացը... ոչ մի ռուբէ էլեմենի չի շեփում մարդու մենակ լինելու, աբխաւից կարումս լինելու համազամեքը քացայայտ... Բայց կամարակաղ տասուհանց, որ լուսաւորում է, անմիջաղէտ սեղծում է մի զարմանալի հակադրութիւն մերսի հեծ... միտք մեր երեսակայում է, որ այդ ցանցաղտ, լուսաւոր տասուհանից այն կողմը, ինչ-որ շատ մարդիկ կամ, եւ շատ շարժում ու հարուս կեանք կայ...:

Քաջազը գիտէ սնունդը չալ մեր երեսակայութեանը... Նրա «Ալլիլիլը» նկարը մեզ ծեցնել է ճաշիկ այգին, ծառերը, այգեգործ աշխատանքները, չնայած որ ողկաժի ոչ մի ակմարկ չկայ նկարում... մեմէ ծեփնում են նկարից այն կողմը...:

Ճիշտ է, որ նկարի մէջ նկարածից անկի չնկարածն է կարեւոր, չնկարածն է, որ կենդանի է եւ յարաճում, եթէ նկարիցը ունի այդ կախարդական ուժը...: Քաջազը ունի այդ ուժը. նրա ամեն մի նկարը քազմարի աւոցիացիաներ է արքնացնում դիտողի երեսակայութեան մէջ, դրանով իսկ կարողանում է սեղծել նկարից այն կողմը շարունակուող տաշկերները, զգացութիւնները:

Քաջազի սեղծագործութիւնը հարուս է ժողովրդական արուեստի էլեմենտներով եւ մտադասկերներով, լինի դա գոյների ըմբռնութեանք եւ համադրութեանք, թէ ձեռի հասկոյութեանք: Քաջազը անես չի արել նոյնիսկ հայկական ժողովրդական գունաւոր ձեռագործները, կամուսները, որոնք հարսացած են գունաւոր հուլումներով, այստիսի ձեռագործները հիծա եւս կան մեր գիտեում: Այս համազամեքը եւս Քաջազի գործերը դարձնում է մեզ հարազատ եւ ըմբանի: Մէջ չի ծեփ, ո՛վ չի սիրել այդտիսի ձեռագործները, որոնք այժմ արքնացնում են մեր մամկութեան յիշատակները:

Քաջազի արուեստը շատ քաղ է եւ խոր. քազմարի զուս նկարչական գեղարուեստական ողործներ է ծուպիւմ եւ լուծում նրա արուեստը եւ տասալիւմ տալիս ժամանակակից մուսգոյն նկարչական հոտամներին, զուս հայկական ծեսանկիւնով: Նրա արուեստը, լինելով խորաղէտ հայկական, խօսում է համաշխարհային արուեստի լեզուով եւ մանում է այդ արուեստի ըմբանի մէջ: Քաջազի արուեստը խորաղէտ հասկանալու համար ողէք է ձեռմարկել լուրջ եւ քազմաղորտնի մնուգրաթիկ ուսումնասիրութեան:

Եւրոմ, 1965

With pianist Yasha Zargarian, Riga, 1967
Կաշմակաւայ Յաշա Զարգարեանի հետ,
Ռիգա, 1967

With Minas, H. Ighitan, Cierni,
A. Hounanian and A. Grigorian, Erevan, 1965
Մինասի, Հ. Իգիտանի, Գազրի, Ա.
Հունանի եւ Ա. Գրիգորեանի հետ,
Երեւան, 1965

Speech made at Leonardo
Da Vinci's 530th anniversary
celebrations in Rome, 1982

THE ROLE OF ART IN SOCIETY

Dear Friends,

First I would like to thank the C.S.S.I. and the Academy of Leonardo Da Vinci for creating this opportunity for us to gather here from different parts of the world, not only to commemorate the birthday of our illuminator, Leonardo Da Vinci, but, infused with his spirit to give impetus to our creative endeavors in the future as well. Each of us has a mission to fulfill in our lifetime: to transmit something noble from our essence, to refine and beautify it in a universally appealing manner. Art is the essence of life, a dialogue with God. We are not only the fanatic heralds of art, but also its sworn crusaders. The role of art within human society is tremendous; it is the pulse of time. And now more than ever, art is needed to regulate the abnormal pulse of life. Indeed, the 20th Century is in convulsions. The standards by which human relationships were governed by are being violated left and right. Our century is being characterized by the disunity of people, families, the whole human society. And someday this disunity may tear the world asunder. Modern man rebels against the traditional codes of morality. He has lost the quality of mercy, faith in God and therefore, he lives without hope. His conscience buried, he allows himself the freedom to destroy anything that was once holy, that gave man hope and faith, sustaining him the face of life's difficulties. Man - that masterpiece of creation - is on the brink of destruction. Dark clouds are gathering around our heads. Nuclear warfare threatens to demolish man's wrought monuments. All that human genius has created can be destroyed instantly with a push of a button. The alarm has been sounded, tomorrow might be too late. Let us be ready today to offer our best. The most dominant concern now is to save man, to inspire him with faith and belief. To succeed in this, we must study contemporary man with all his problems. We have to penetrate man's inner world, his soul, which is filled with so many beautiful, as yet undiscovered treasures. Is there a force capable of penetrating the barricaded soul of man? Yes, there is. That force is art. True art can ennoble the spirit and bring tears to dry eyes. Life, after all, is senseless without emotions, without suffering. Art is today's religion. It can assume the role of a church by turning it to a temple of art, where people can come by and quench their thirst by communicating with the Universal spirit. The C.S.S.I. and the Academy of Leonardo Da Vinci were founded to fulfill this mission. I create paintings and extend my hand to all artists likewise acting in this faith.

KATCHAZ

Քաղաքի ելույթը Լեոնարդո Վինչիի
ծննդեան 530-ամեակի հանդիսարարում
բացումին, Հռոմ, 1982

ԱՐԱՌԵՍՏԻ ԴԵՐԸ ՄԱՐԳԿԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ

Քանկական բախկամներ,

Նախ օրհնակալության C.S.S.I-ին և Լեոնարդո Վինչիի Ա-
կադեմիային:

Այսօրվա զարթ երեքսերն ձեռք արթնել հաստատվեցին նմ
նչ միայն ճշելու մեծ լուսավորչին՝ Լեոնարդո Վինչիի
ծննդեան յոթելուսն, այլև Լեոնարդո Վինչիի խաղաղություն
լեզուած ուր թափ հոյու մեր աղբյուրը գտնաւորւթեանց:

Իրաւանկարս սասակալային մը ամիմ մեզ շարունակ
կեանքի համընդ: Մեր էպեմեն ազնիւ թան մը փոխանցել ա-
նո՞ր յոյն, փոխանցանք համաժողովային ծնելով մը:

Առանց կեանքի ծննդաբանէմ է, երկխօսութիւն մը՝ Աս-
տուկս հիս: Մեմն ոչ միայն առեւտրի մոլեռանց մտնիկներն
ենք, այլև երբեմնայ խաչակիրներ: Մեծ է առեւտրի դերը մարդ-
կային հասարակարանին մեր: Առանց ժամանակի յազդի-
րակէն է: ճշակելն է մեր զարք. փոխարարութեանց օրհնակա-
լութիւնը խաչաւորած է: 20-րդ դարը առեւտրն դար է, կը առեւտր
ամեն ինչ, կը առեւտր մտքը, ընտանիքը, մտղիկներն ընկերային-
ը: Մոյշե՞ր օր ճշն աչ՝ սաղարհ: Մարդ կ'ընթացանայ յառ-
յալան օրհնակներն դէմ, յառանա մարդն աչ ի հոռոտար, նա-
նիկ կ'անտեսուի խոփ և Աստուկ զապաղարդ ազատական
հալով՝ իր ձեռնակը, հանդիպել այն ամեն ինչը՝ որ երեք արարչին
էր, հոռոտ էր, յոյս էր, իմաստով էր կեանքի դիտարարութեանց դի-
մաց:

Մարդագործութեանց գոյնը գտնոց՝ Մարդը կ'առանձն-
եզին է: Սկս ամփոք կը կուտակուին: Առմային աղբը դուրս
է ճշնելու ծակալարային կորակները: Դաճակի փայտին խաղով
մը հանդիպել երկնայրկեանն մը մէջ այն ամեն՝ ինչ որ մարդու-
յին համարը ստեղծեց դուրսու ընթացքին:

Միագանգը կը ինչը. վաղը զա ուս ոյնիս լլլայ: Մյօք իսկ
դուրսուս ըլլանք նախարարելու մեր ամենաթանկագինը: Մյօ-
ռայայ մեր ամենամեծ ծանոցութիւնն է փոփո մարդը, հառաք
մեծեղել ամա: Նոյն ոյնք է լաւ հանգնող ժամանակակից մա-
ղը իր ծանոցութիւններով, թողիտեղի տներ մերին ապաւոյնը՝
որ այնքան հարաւա է դա յարամարարած գնդեկարգմանմով:

Նա՞ր այնուիս ոյս որ կ'ազատմայ թախանցել մարդս
դուանաւորութեան հոգին մեր: Այո՛ կայ: Այո առեւտրն է, Մեծ
Առեւտր՝ որը կ'առաւ է գնդեկացման հոգին, արդամներ ցոյն
յոյն աշխուր: Ստանց յաղմոմք, ամանց ստաղադանք, ամփ-
մասն է կեանքը:

Առանց մեր օրհն կրօնին է, որը կ'առաւ սամանիկ դերն եկե-
ղեցին զայն վերանելով առեւտրի թախանք՝ որ ծառայեց մարդիկ
զոտ հաղորդակն ինքնաշխուհ խաղաղութիւն:

Անոյ այս տառնկութեանք սկիզբ տառն են C.S.S.I-ն
և Լեոնարդո Վինչիի ակադեմիան, այս գնաւակարարութեան ամոմ
միասնաբար կը գտնեն նայն յարիկ հալ: Եւ նայն հառաւոր կը
նկարեն իր միամտն ապաւանք յոյսը յառաքարան մարդու:

ԱՅՏԻՄԵՆ

Discours fait à la célébration
du 530ème anniversaire de
Leonardo de Vinci à Rome 1982

LE RÔLE DE L'ART DANS LA SOCIÉTÉ HUMAINE

Chers amis,

D'abord mes remerciements au C.S.S.I. et à l'Académie de Leonardo de Vinci pour nous donner l'opportunité à se réunir de différents part du monde, non seulement pour rendre hommage à notre grand maître et notre illuminateur Leonardo de Vinci, mais aussi inspiré de son génie à multiplier notre ardeur pour nos créations futures.

Chaque'un de nous a une mission contre les privilèges que la nature nous a donné: offrir de notre être quelque chose noble à l'humanité, embellir la vie d'une inspiration universelle. L'art est le souffle de la vie, une dialogue avec Dieu. Nous sommes non seulement les apôtres fanatiques de l'art, mais aussi les croisés jurés. Le rôle de l'art est immense dans la société humaine. L'art est le puits du temps. Notre siècle est nerveux, le rythme des relations est dérangé. Le vingtième siècle est un site de dialisis, ou tout élément et être se désuni: l'homme, la famille, la société humaine et un jour, le monde entier peut-être? L'homme s'oppose aux normes de moralités, parce qu'il est désespéré et n'a plus confiance en rien. Dans sa violence il plétine même l'idée de la conscience et la présence de Dieu. Il donne liberté à ses mains pour détruire ce qui était sacré hier: foi, espoir, confiance envers les difficultés de la vie. Le chef-d'œuvre de la création, l'homme est au bord du danger. Les nuages sombres nous entourent. Le désastre atomique est prêt à écraser les trésors de la culture, par un bouton à détruire dans une seconde ce que la genie humaine a créé pendant des siècles.

Alerte! Demain ça sera trop tard. Dès aujourd'hui soyons prêt à offrir notre plus précieux pour sauver l'humanité. La principale inquiétude de nos jours c'est la restauration de la société. Prendre soin de l'homme, c'est pouvoir lui inspirer confiance. Pour réussir dans ça, avant tout, nous devons connaître à fond l'homme de nos jours, pénétrer dans sa vie spirituelle, qui est si riche de sentiments et de beautés non découverts. Y a-t-il une force qui puisse pénétrer l'âme barrière de l'être humain? Oh oui l'art! Rien que le grand art a la puissance de pénétrer les cœurs les plus profonds de l'âme. L'art peut améliorer les cœurs endurcis et même mouiller de larmes les yeux.

La vie n'a pas de sens sans larmes et sans émotions. L'art est divin, c'est une puissance créative, c'est la cantique d'amour. A la fin, l'art c'est la seule chose qui puisse hériter le rôle de l'église, la convertir à un temple d'art ou puissent venir tous ceux qui sont à soif à se communier par le mystère spirituel. En un seul mot, l'art est la religion de nos jours. C'est avec cette mission que le C.S.S.I. et l'Académie de Leonardo de Vinci sont fondés, et avec cette conception ils sont réunis sous le même toit. Moi aussi avec cette même confiance et conscience j'étends ma main aux artistes du monde.

KATCHAZ

With painter Martiros Sarian, Erevan, 1961

Նկարիչ Մարտիրոս Սարյանի հետ, Երևան, 1961

With Ervand Kotchar and Gregory Friedberg (photographer), Erevan, 1972

Երանդ Կոչարի և Գրիգորի Ֆրիդբերգի հետ /ֆոտոգրաֆ/, Երևան, 1972

With painter H. Galentz, Erevan, 1962

Նկարիչ Հ. Գալենցի հետ, Երևան, 1962

...Katchaz, tel un rhéteur venu sur le tard, déborde de sentiments et de pensées; sous chacune de ses paroles se trouvent accumulée une abondance de sens.

"...selon moi dans ses créations il y a beaucoup de choses du primitivisme, il y a beaucoup de choses qui s'opposent aux règles professionnelles admises. Sa sensibilité et son talent qui donnent une direction à son art pictural sont magnifiques et en même temps étonnants. Le "primitif" est conservé dans son art comme une composante principale de l'expression et de l'originalité artistique. Je pense que Katchaz l'a gardé volontairement, et justement, c'est par le primitivisme que commence l'originalité de son art, comme aussi le succès de la couleur, dans la solution des problèmes de la matière et de l'étendue.

Sa méthode de représentation qui semble tellement moyennageuse et simplifiée jusqu'à l'archaïsme, garde parfaitement les principes de l'art contemporain.

La peinture de Katchaz si personnelle et "primitive", - de par sa nature même purement arménienne - porte aussi en soi l'évolution de la pensée plastique de l'univers entier".

OULDIS ZEMZARIS

Riga

With painter-writer Ouldiz Zemzaris, Riga, 1967
Եկաթիկ-զոդ Ուլդիս Զեմզարիսի հետ,
Ռիգա, 1967

... Քաջագը ուսացած հեռահի նման, յուրում է զգացմունքներով ու ճեփերով, նրա ամեն մի խօսքի սակ հարիստուր իմաստներ են կուտակուած: Ին հինց նրա նկարչական եղանակը, որ առաջին հայեացքից յեփմդրեսիոնիզմի տղամանեխասական ոճն է յիշեցնում, ըստ էության կասարելադէտ ինտրինակ է ևս անելի շատ համադրաստիւանում է այն եղանակին, որով հնապարհան Բանդակագործները հարկադրում էին զարգեցրած, ընդհանրացուած ձեւեր Բանդակէլ մամուռանկոսկէն կրասուփից՝ այդ Բաի ամուրեքան ու փխրումութեան գեղեցիկ, անխտնափելի հակադրութեան զարտադրանքի սակ: Բիւրատուր վառ վրձնահարումներից, Քաջագի նկարներում, ստեղծում են խորհրդանշական առարկաներ՝ ձուկ, մուս, խաղողի ողկոյզ, սաճարի խոյակ, քանակի, մոմ, գիրք, իսկ մարդկային կերտարանքներ կարծես վերածնունդ են մայնասիոյի:

Ըստ իս, նրա ստեղծագործութեան մէջ շատ քան կայ տրիմիթիօնիզմից, շատ քան կայ մանի տրոֆսիոնալ ընդունուած կանոններին հակադրուող: Հոյակաղ ու զարմանալի է նրա նրբազգացութիւնը կամ ընդունակութիւնը, որ ուղղութիւն է աւելի նրա նկարչական արուեստին: Պրիմիտիւր նրա արուեստում յաւելողանում է որդէտ արտայայտականութեան ու գեղարուեստական անհասկանութեան գիտատու բաղադրիչ: Կարծում եմ, որ նա զիսակցօրէն յաւելումն էլ այն, ևս հինց տրիմիթիօնից էլ սկսուած է նրա ինտրինակութիւնը, ինչպէս մանի յաջողութիւնը գոյի, միսականութիւնն ու տարածութիւն խնդիրների լուծման մէջ: Նրա յղանակներն եղանակը, որ քում է այնքան հնապարհան ու արխայիզմի հասնելու չափ զարգեցրած, միաժամանակ լիովին կուսիւել է ժամանակակից արուեստի սկզբունքները: Քաջագի գեղանկարչութիւնը, որն այնքան անձնականօրէն «տրիմիթիւ» է ու միաժամանակ իր ընդլայն թափալայտեմն հայկական, իր մէջ կրում է մանի ամբողջ աշխարհի յղատակի մատուցութեան եղովիցիւմ:

ՈՒՂԻՍ ԶԵՄԶԱՐԻՍ

Katchaz applique ses couleurs par attouchements successifs sur un fond uniformément noir qui transparait dans les interstices, produisant un effet caractéristique de granulation qui donne à la surface de ses toiles une texture de pierre sédimentaire. L'éclat intensément dramatique des couleurs est renforcé, autant que possible, par des alternations de tons chauds et de tons froids et, dans les figures centrales, par un "éclairage" de ceux-ci par ceux-là, ce qui donne l'impression d'une lumière qui sort de l'intérieur du personnage ou de l'objet. C'est cette technique, conjuguée avec l'inclinaison de la tête ou du corps et l'expression des yeux qui sert à traduire l'intériorité des personnages.

La manière de Katchaz est très au point, ce qui donne des oeuvres émotionnellement et stylistiquement très cohérentes. Cohérence renforcée par l'exclusion de la troisième dimension et donc de la quatrième: le temps, ce qui confère à ces représentations, déjà très "stables" parce qu'élémentaires, une perdurabilité supplémentaire. Exactement comme si, à l'instar des peintres d'icônes, Katchaz peignait des scènes destinées à susciter, pendant longtemps la ferveur (religieuse ou autre) des spectateurs.

JOSEPH TARRAB

With French painter
Pierre Parsus, New
York

Ֆրանսացի նկարիչ
Փարսուսի հետ,
Նյու Յորք

L'Arménie, terre prisonnière et nation supliciée, a pour lourd destin de témoigner du courage que l'homme puise dans sa foi. Et son fils, Katchaz le peintre, a pour mission d'exprimer pour le monde libre cette signification de l'Arménie, plaie sainte au flanc de notre planète. L'oeuvre totale de Katchaz est donc avant tout un message et chacun de ses tableaux est comme un mot de ce message profond. De là naissent leurs impressionnantes compositions venues tout droit du coeur, simples et si inspirées, et leurs formes grandioses et tendres au service de la couleur, ce chant du peintre, toujours souveraine dans le grand art de Katchaz. Vitraux, émaux et tapisseries tout à la fois, sereins dans une attente, plus forts que la souffrance, l'oppression ou la mort, les visages, les regards et les mains dictées à Katchaz sont faits de gemmes célestes, rubis et turquoises. Leur lumière n'est qu'esperance.

PIERRE PARSUS

With Artist-narrator Hagop Gytolian,
Beirut, 1974

Հայտնանոր Բաղնար Կիլիկիականի հետ,
Բեյրութ, 1974

DEPARTMENT OF STATE
Washington, D.C. 20520

August 26, 1977

Mr. E. Kechejian
63-109 Saunders Street, Apt. A3
Rego Park, New York 11374

Dear Mr. Kechejian:

On behalf of President Carter, I want to thank you for your letter on the Genocide Convention and the description of your Genocide Exhibition. It was good of you to send such a thoughtful message to the President, and he deeply appreciated your support.

Sincerely,

Hodding Carter

Hodding Carter III
Assistant Secretary
for Public Affairs and
Department Spokesman

The City of New York
Office of the Mayor
New York, N.Y. 10007

May 4, 1979

108 Grace, Bishop Menzies Anglican
Priests of the Armenian Apostolic
Church of America
128 East 39th Street
New York, New York 10016

Your Grace:

On behalf of all the New Yorkers who have been able to share the vast riches of Armenian culture and the tremendous Gracia of Armenian history through events such as the exhibition which opens this evening at the Priests of the Armenian Apostolic Church, I extend best wishes.

Would Your Grace do me the very great courtesy of congratulating the artists, Katchen, whose 30 paintings commemorate the life of the Armenian martyr, Genocide. Surely, there is a powerful message therein for peace and for freedom-loving people of all national backgrounds and religions.

Sincerely yours,

Edward L. Koch
Edward L. Koch
Mayor

...Նկարչի աշխատանքը, հազիցած բարձրակույտ ողբերգական լավաճույթամբ, ցնցում է մարդու մեղաշարժը:

Ես կուզեմայի իմ հողվածում ավելի մեծ ինքնահանգել Բազազի կապվե՜րի կերտանքներն. «Խաչկույրում օրոցի մուս», «Դաւանմանար մայրություն», «Բախսից անիծվածները», «Դախաղան», «Մահվան դարը»... Այս բոլորը մեղում են «Մունգայի» Եւրի մեջ:

ԿԻՄ ԲԱՎԻՇ

From left: G. Bagdasarian, P. Sevag, S. Kechejian, A. Telalian, Katchar, Erivan, 1965

Զախէ՛: Գ. Բաղդասարյան, Պ. Սեւակ, Ս. Կեչեճյան, Ա. Թելալյան Բազազ, Երևան, 1965

With Michael Arlen Jr., New York, 1975

Մեզը Միքիլ Արլենի հետ, Նյու Եորք, 1975

L'art de Katchaz revêt toujours un sens symbolique religieux....

Coloriste parfait, Katchaz joue avec le vert, le rose, le bleu cobalt et le rouge... Tout est en harmonie et en équilibre.

AS SAFA

Les oeuvres de Katchaz se rapprochent d'une part aux oeuvres de l'ancien art arménien et de l'autre côté à l'art moderne. Chez lui les formes sont bien faites revêtant la matérialité et la force des statues.

L'ORENT - LE JOUR

Katchaz est un peintre complexe, mais qui résoud merveilleusement bien les problèmes picturaux traités. Il est contemporain, tout en restant profondément traditionaliste.

LA REVUE DU LIBAN

Ce qui frappe dans les oeuvres de Katchaz, c'est l'impression de calme, de sérénité qui se dégage de ses portraits malgré les yeux immenses qui dévorent le visage, les couleurs presque sombres mais d'une étrange luminosité.

MAGAZINE L'ILLUSTRE DU PROCHE-ORIENT

With Archb. Mesrob Ashjian and Rev. Paruyr Ekmekjian, New York, 1979
Արքեպ. Մեսրոպ Աշխյանի և Պարույր Էկեմեկյանի հետ,
Նյու Յորք, 1979

With composer Alan Hovhanness and S. Kechejian, New York, 1989
Ալան Հովհաննեսի և Տ. Կեչեկյանի հետ, Նյու Յորք,
1989

Հանդիպում Հեղինակի
և Երվանդ Շահինյանի միջև
Կոնստանդուպոլիս

1960
10^{XII}

ՄԱՐՏԻՈՍ ՄԱՐԵՍ

Հանդիպում Երվանդ Շահինյանի
և Երվանդ Շահինյանի միջև
Կոնստանդուպոլիս
1960-10-10
Երվանդ Շահինյան

Երվանդ Շահինյան
10-10-60

ԵՐՎԱՆԻ ԲՈՐՈՐ

With writers Koosin Zarian and Garsbed Poladian, Erevan, 1965

Գրողներ Կոստան Շահինյանի և Գարսեդ Պոլադյանի հետ, Երևան, 1965

With Arman Kimkhonian (center), Ambassador of Armenia to USA and Dr. H. Makharian, Washington D.C. 2001

ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպան Արման Կիմխոնյանի հիմնադրում/ և
Հրաչյա Մարգարյանի հետ, Վաշինգտոն, 2001

Chère Madame Kotchar

Veuillez dire à Mr. Katchaz que j'ai été très sensible à l'envoi de son roccuill et que j'ai beaucoup apprécié ses peintures, dont la couleur magique, le flamboiement et la matière faite de gammes broyées m'ont subjugué. Sans cesser d'être lui-même, sans trahir son époque et sans s'évader de sa génération Katchaz renoue avec la tradition vivante de l'Orient Millénaire, cet Orient de l'esprit comme disait le poète Valéry.

VALDEMAR GEORGES

Միտիի ֆիլիմ Բաչազ

Յաճախէ յաղորդիլ Պրն. Բաչազին որ շատ զգացուած եմ իր ուղարկած գործերուն հաւաքածոյին համար: Խորապէս կը գնահատեմ իր նկարչութիւնը, որուն մոգական զոյները, հրացայտքը եւ աստղը, կասարուած բեկրեկուն նրբեանգնեռով ինձ համակեցին: Ստանց դարարելու ինքնինը ըլլալէ, առանց դառաճանելու իր ժամանակաշրջանը, առանց ինտանալու իր սերունդէն, Բաչազը կ'երթայ կը հասնի մինչեւ հազարդարեան Արեւելի ասանդութեանց: Իմաստութեան այն Արեւելի՝ ինչպէս կ'ըսէ քանաստեղծ Վալերին:

ՎԱԼԵՐԵՄ ԺՈՐժ

Chère Madame Kotchar
Veuillez dire à Mr. Katchaz que j'ai été très sensible à l'envoi de son roccuill et que j'ai beaucoup apprécié ses peintures, dont la couleur magique, le flamboiement et la matière faite de gammes broyées m'ont subjugué. Sans cesser d'être lui-même, sans trahir son époque et sans s'évader de sa génération Katchaz renoue avec la tradition vivante de l'Orient Millénaire, cet Orient de l'esprit comme disait le poète Valéry.

Յաճախեցի արգեստի տեսարան Վալեր-
ժորժ Ժորժի մահանց ուղարկած ֆիլմն Միտի
Բաչազին: Նամակը գտաւ է Բաչազի գործե-
րու գնահատը արգեստ մանօրանալու արդի:

With his wife Satenik, Art-Expo, New York, 1981
Միտի Բաչազի հետ, Art-Expo, Նյու Իորք, 1981

With Archb. Torkoon Manukian, New York, 1985
Արքեպ. Թորգոն Մանուկեանի հետ, Նյու Իորք 1985

Self-portrait, 1962
oil on cardboard, 28x21 cm
Pérouse

Portrait of Komitas, 1962
oil on cardboard, 31x23 cm
Araxie Chirishian Collection,
New York, USA
Վանկեստի դիմանկար

Portrait of Vahram Papazian, 1962
oil on cardboard, 39x29 cm
Վահրամ Փափազյանի դիմանկար

Portrait of Eryand Kotchar, 1963
oil on cardboard, 39x29.5 cm
Երկանդ Կոչարի դիմանկար

Portrait of Martiros Sarian, 1962
oil on cardstock, 31x26 cm
Մարտիրոս Մարտիրոսի դիմանկարը

Othello - Avetisyan Papazian, 1963
oil on canvas, 65,5x13 cm
Օթելլո - Բավեյան Փափազյան

Portrait of the Maestro, 1962
oil on cardboard, 33x29 cm
Մանասյի դիմանկարը

Portrait of Hrachya Nersisyan, 1962
oil on cardboard, 32x25 cm
Հրաչյայ Ներսիսյանի դիմանկարը

Portrait of Satenik, 1962
oil on cardboard, 31x23 cm
Գաղափարի դիմանկար

Portrait of a Woman, 1962
oil on cardboard, 50x23 cm
Գունեցի դիմանկար

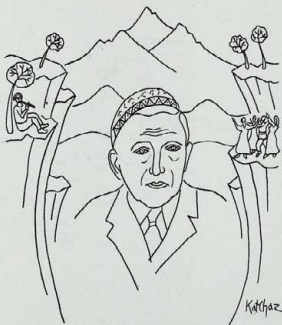
Adrienne, 1962
oil on cardboard, 30, 5x23 cm
Odile Gorse Collection,
New York, USA
Երկրի

Que de Méditations, que d'émotions et de sentiments nous éveille ce peintre original dont on ne peut commenter l'art par des méthodes et des procédés d'art ordinaire. Qu'il ne vous semble pas paradoxal d'affirmer que Katchaz est né avant sa naissance, il serait mieux de dire, avant même de voir le jour, et il a renfermé en lui l'esprit de l'ancien art arménien, ses traits caractéristiques, ses valeurs essentielles et uniques. Justement, c'est pour cette raison que les toiles de Katchaz nous parlent en la langue des anciens haut-reliefs arméniens, des pierres tombales ornementées, en la langue de nos basaltes et de nos tufs. Les fruits sont si lourds qu'on croirait qu'ils sont en pierres façonnées. Tels sont tous ses personnages et ses objets peints - tous sont ciselés on pierres travaillées et, ce qui est étrange dans les toiles de Katchaz, on ne sent point cet espace d'air, les objets placés à l'avant ou à l'arrière-plan sont peints avec la même vigueur, toutefois on conçoit et la proximité et la distance.

Les toiles de Katchaz n'ont pas de fond selon le sens usuel, c'est à dire une profondeur dans laquelle sont présentés les objets, les figures, etc. fond qui révèle les conceptions du peintre. Et ce qui est étonnant, le tableau ne perd point les lignes bien ordonnées de son ensemble, ne fait naître aucune confusion et se lit tel qu'il est conçu. De cette façon les toiles de Katchaz se rapprochent d'une part aux oeuvres de l'ancien art arménien et de l'autre à l'art moderne, surtout aux principes de la période du cubisme européen où le tableau devient "Objet" dont toutes les parties sont équivalentes; là également, le tableau n'a pas de fond ou se passe l'action. D'ici, il suffit de faire un petit pas pour que les principes de composition de Katchaz fussent une fois pour toutes compréhensibles. C'est bien clair que, selon les conceptions de Katchaz, les toiles ne sont pas des "fenêtres" par les-quelles on puisse voir un tableau (à peu d'exceptions). Les meilleurs ouvrages de Katchaz sont ceux qui, particulièrement caractéristiques pour lui, deviennent un objet revêtu d'un sens précis à peu près comme la statue qui n'a pas de fond. Et cela est aussi une nouvelle méthode de conception et que Katchaz l'applique merveilleusement. Je ne veux point citer des exemples, puisque la collection de ses toiles illustre clairement ce que je viens de dire... C'est que les formes de Katchaz sont bien taillées, revêtant la matérialité et la force des statues; c'est que les figures, les couleurs, sont pareilles aux miniatures arméniennes, aux pierres tombales colorées et aux bas-reliefs, malgré que l'auteur ne les a point vus et n'a été impressionné par leur influence, mais plutôt il les a recrées par un certain atavisme de son intérieur; c'est que Katchaz est un peintre arménien par excellence qui ressuscite les principes de l'ancien art arménien, et c'est par cela-même qu'il se révèle comme représentant de l'art contemporain; c'est que les oeuvres de Katchaz sont imprégnées d'un humanisme profond. Il suffit de contempler les tableaux, "La mère avec son enfant", "La femme à la nature morte", "La fontaine", etc..., et partout on remarque l'optimisme propre d'un peintre, son affection envers l'homme, son amour pour son monde intérieur, et tout cela prouve une fois de plus que dans les tableaux

de Katchaz il n'y a point de personnages et objets principaux et secondaires. Katchaz les aime, les chérit, les met en valeur tous, sans distinction, avec le plus profond panthéisme.

De même, l'un des traits spécifiques de l'art de Katchaz consiste en ce que l'observateur, sous l'inspiration, est poussé à regarder au-delà du tableau. Je dirais bien plus, l'observateur voit ce qui n'est pas peint, ce qui n'est pas représentés, néanmoins; sous la poussée d'une certaine force magique, il l'aperçoit, telle est sa toile intitulée "Autel d'Anahit". Toute la toile est entièrement éclairée par une lumière mystique de couleur rouge-rose. L'autel apparaît à travers la voûte à cariatides avec un feu éternel. "L'Homme solitaire avec la colombe". La colombe qui est gravée dans le mur est aussi matérielle et sur le premier plan que le solitaire. Aucun autre élément ne souligne la solitude de l'homme. L'état d'âme de ce dernier qui a rompu ses liens avec le monde. Mais la fenêtre à arc en ogive éclairée crée aussitôt une contradiction surprenante avec l'intérieur. Notre esprit imagine qu'au-delà de cette fenêtre grillagée et éclairée il existe un certain nombre de personnes et une vie riche et bien agitée.

Les oeuvres de Katchaz sont riches en éléments d'art populaire et en images soit dans les choix et dans la synthèse des couleurs, soit dans la conception de la forme. Katchaz n'a même pas négligé les motifs des broderies nationales arméniens, les canevas enjolivés de grains de verre multicolores. De telles broderies on peut les voir même à présent dans nos villages. De même, cette circonstance nous rend proches et familières les oeuvres de Katchaz. Qui n'a pas vus, qui n'a pas aimé de telles broderies qui revivent à présent les souvenirs de notre enfance?

L'art de Katchaz est très compliqué et profond. Il traite plusieurs problèmes purement picturaux et les résoud, merveilleusement, il répond aux courants de la peinture contemporaine ultra-moderne en se basant sur les traditions de l'art arménien. Son art tout en étant profondément arménien, parle en même temps en la langue de l'art universel et par cela-même il fait part du trésor de l'art mondial.

Pour comprendre à fond l'art de Katchaz il faut entreprendre une sérieuse et profonde étude monographique.

Erévan, 1965

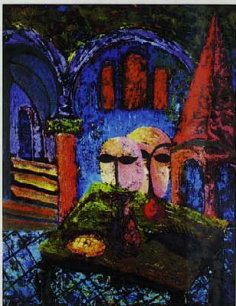

Works from 1964 to 1967

Mother and Child, 1963
oil on canvas, 70x60 cm
Մայրը մանկան հետ

Masks, 1963
oil on canvas, 70x60 cm
Դիմապններ

Terrified Motherhood, 1964
oil on canvas, 65x46 cm
Մառափահար մայրություն

Pen versus Sword, 1964
oil on canvas, 68x45 cm
Մրի դեմ գրիչ

Crucifixion, 1964
oil on canvas, 43x75 cm
Խաչելություն

Still Life with Bell, 1966
oil on canvas, 78x55 cm
Հանգստիկով նախիրմոս

L'homme tombé, 1965
oil on canvas, 77x56 cm
Ընկած մարդը

The Lonesome Prisoner, 1965
oil on canvas, 49x77 cm
Մենակեացը

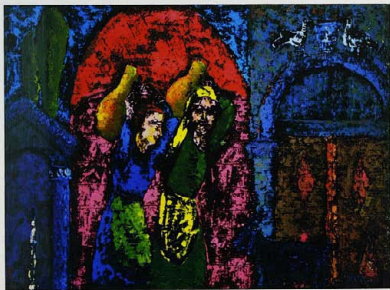
Mcarob Mashtots, 1964
oil on canvas, 68x53 cm
ՄԵՐՈԲ ՄԱՇՏՈՑ

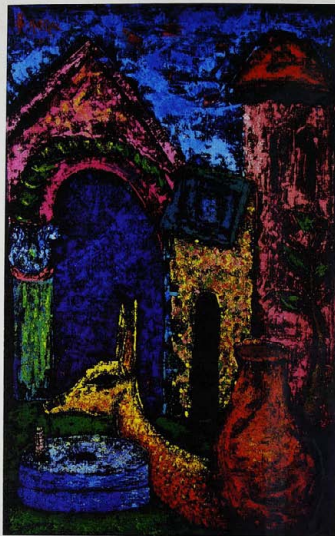
Sayat-Nova, 1964
oil on canvas, 68x53 cm
ՏԱՅԱՏ-ՆՈՎԱ

The Shepherd, 1964
oil on canvas, 66x43 cm
A. and H. Kechejian Collection,
Greenwich, CT, USA
Հովիտ

From the Fountain, 1964
oil on canvas, 44.5x64.5 cm
Աղբիւր

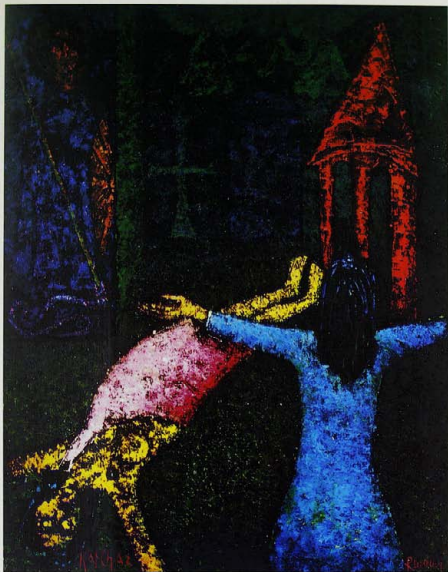
Tranquility, 1964
oil on canvas, 65x45 cm
Անդրուսիս

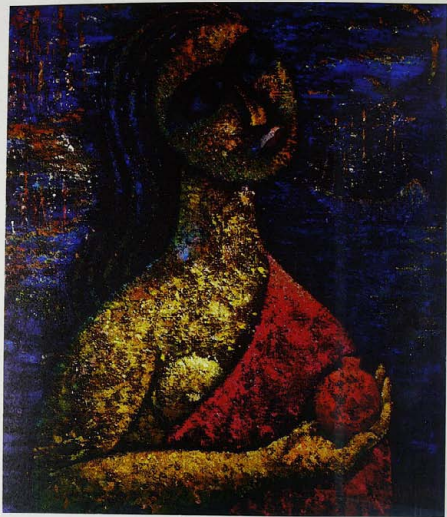

Fish and Pomegranate, 1964
oil on canvas, 41x52 cm
Գուղի և Գրան

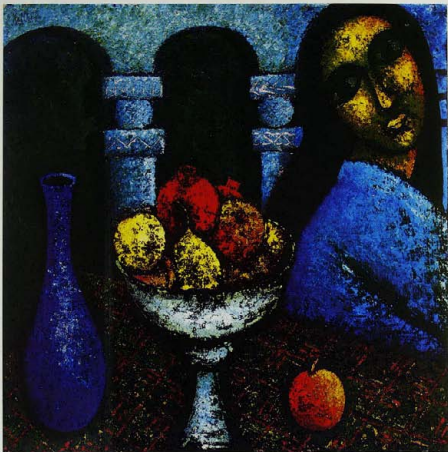
The Eagle of Zvartnots, 1964
oil on canvas, 39x60 cm
Զմարթնոցի արծիւ

If They Forget Such Evil, 1965
oil on canvas, 77x66 cm
Այսօր չարիք, քե՛ մոռանամ...

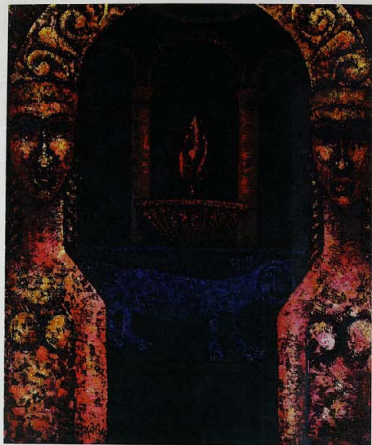

Girl with Pomegranate, 1965
oil on canvas, 67x65 cm
A. and H. Kechejian Collection,
Greenwich, CT, USA
Arshile Gorky

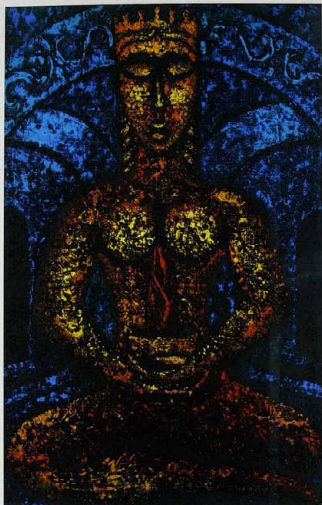
Woman with Still-life, 1965
 oil on canvas, 60x66 cm
 A. and H. Kechejian Collection,
 Greenwich, CT, USA
 Եւսիսմանակ կիւն

Pagan Temple, 1965
 oil on canvas, 75x70 cm
 A. and H. Kechjian Collection,
 Greenwich, CT, USA
 Հիթանո տաճար

Still Life, 1965
oil on canvas, 65x46 cm
Դուսիսյան

Golden Goddess, 1966
oil on canvas, 77x56 cm
Ոսկե Աստածուհի

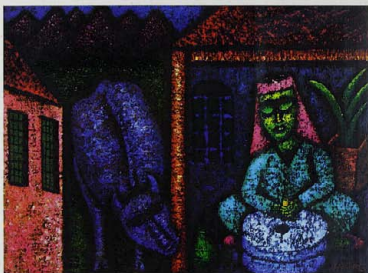
Pomegranate and Kemancha, 1964
oil on canvas, 39x60 cm
Լուսն և կեմանչա

Three Graces, 1964
oil on canvas, 65x45 cm
A. and H. Kechejian Collection,
Greenwich, CT, USA
Յրեք գեղեցկուհիներ

Woman with a Lyre, 1966
oil on canvas, 70x55 cm
Վահան Կիւրճի

Grinding Wheat, 1966
oil on canvas, 46x67.5 cm
Երկաթի

Early Morning in the Village, 1966
oil on canvas, 47x78 cm
National Museum of Armenia
Նախորդակին արևոտ

Dawn of Light, 1966
oil on canvas, 47x68 cm
Արևոտ (նախ)

Kemancha Player, 1966
oil on canvas, 68x49.5 cm
Uemura

Annunciation, 1966
oil on canvas, 63x70 cm
Uthman

Portrait of Artist's Wife-Satenik, 1966
oil on canvas, 41x59 cm

Նկարչի կնոջ Սատենիկի դիմանկարը

Girl Dreaming, 1966
oil on canvas, 50x67.5 cm

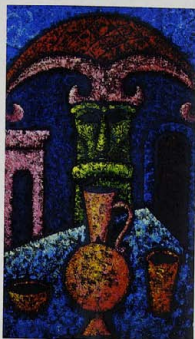
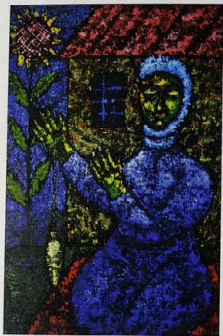
Երագող աղջիկ

Young Musician, 1966
oil on canvas, 48x78 cm
Փոքրիկ երաժիշտ

Near the Cradle, 1966
oil on canvas, 45.5x67.5 cm
Օրորոցի մոտ

Wool Spinner, 1966
oil on canvas, 77x55.5 cm
Բուրդ մանող կինը

Still Life with Caryatides, 1966
oil on canvas, 77x49 cm
Առձանասիւնով նստիւմունք

Fish and Grapes, 1966
oil on canvas, 67x49.5 cm
Խաղող եւ ձուկ

Apocalypse, 1965, 18x12 cm

Apocalypse, 1965, 18x12 cm

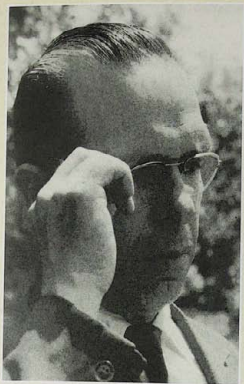
Monotypes

Ապոկալիպս

Apocalypse, 1965, 16x13 cm

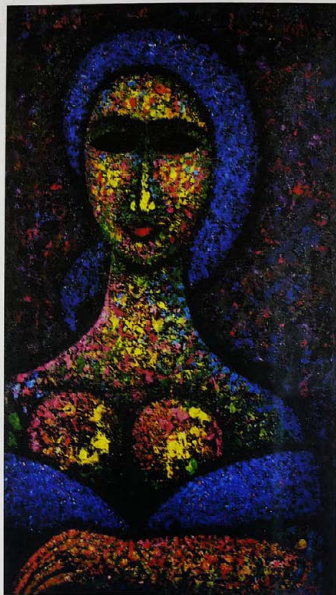
Apocalypse, 1965, 18x12 cm
Monotypes
Արոկալիպս

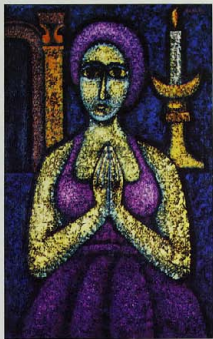
Works from 1967 to 1975

Jerusalem, Triumphal Entrance, 1967-68
oil on canvas, 65x80 cm
Երուսաղեմ - Յարգիսյանի մուս

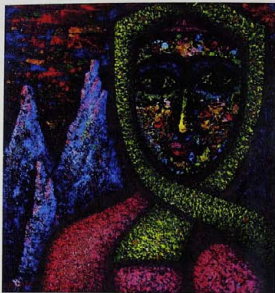
Girl with Blue Headdress, 1967
oil on canvas, 58x35 cm
Կապույտ գլխաւորով կինը

Prayer, 1967
oil on canvas, 80x56 cm
Աղոթ

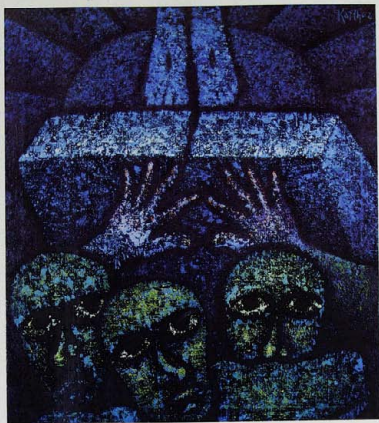
Trundle, 1967
oil on canvas, 48x80 cm
Հախարակ

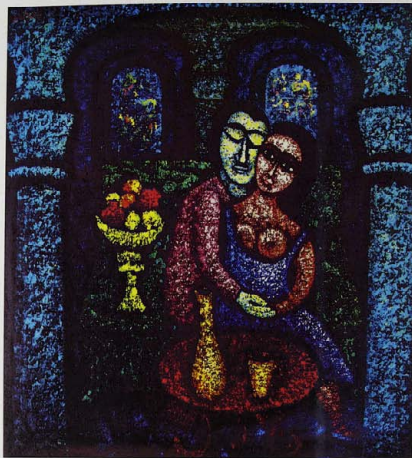
Woman from Zanzeoor, 1967
oil on canvas, 48x50 cm
Զանգեզուրցի կինը

Flower-Woman, 1967
oil on canvas, 65x80 cm
Շաղկապահատուկի

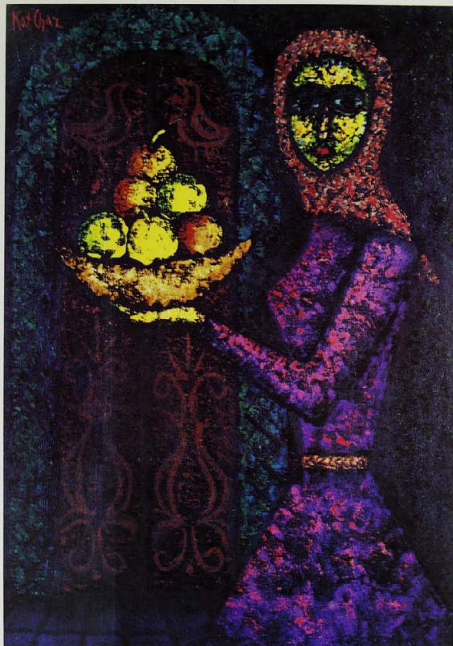

Resurrection, 1967
oil on canvas, 70x70 cm
Զարմիթի

Love under the Arcade, 1967
oil on canvas, 70x70 cm
Մեր կամարներու տակ

Girl and Fruits, 1967
oil on canvas, 51x40.5 cm
Eva Kechejian Floyd Collection,
Greenwich, CT, USA
Մրգամանկ աղջիկ

Komitas - The Voice of the Race, 1969
oil on canvas, 60x80 cm
Կոմիտաս - ցեղին ձայնը

Boys Wrestling, 1969
oil on canvas, 53.5x79 cm
Գոսնմուրս

Komitas, 1969
oil on canvas, 70x57 cm
Hagop Asadourian Collection,
New Jersey, USA
Կոմիտաս

Song of Songs, 1968
oil on canvas, 70x57 cm
Երգ երգաց

Adam and Eve, 1968
oil on canvas, 70x63 cm
Uğrad in tram

Lovers, 1969
oil on canvas, 70x63 cm
Uğrad in tram

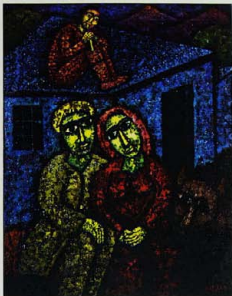

Madonna, 1968
oil on canvas, 70x60 cm
Uuyrniphin

Komitas - Trinity, 1967
oil on canvas, 44x68 cm
Հովհաննես - երեւոյնքիս

L'Amour au Crepuscule, 1969
oil on canvas, 70x59.5 cm
Ար Ժայրապետիկ

Awaiting, 1970
oil on canvas, 70x56 cm
National Museum of Armenia
Արարատ

ART THAT PERPETUATES THE NATIONAL SPIRIT

The paintings of Katchaz's recent period conclusively confirm the thought previously expressed by me about him, that his art, being profoundly Armenian, is on a par with other works of world-class art, and that he is a rightful member of the family of world-class artists.

That, which was sleeping in the dark depths of the artist's soul, like the seed sleeping underground, gradually comes to life and sprouts, raising its head toward the sun, toward the light. The dark mysterious emotions in these works of Katchaz now take on clear, definite form. Take a look at "The Portrait of the Artist's Wife." In it, the artist subconsciously synthesizes the two parts of the painting: the wife's portrait and still life. The wife's head appears in between columns, such that the capitals of the columns, which are pink, are seen as a beautiful red flower fastened to the wife's hair. The barely noticeable Armenian church appears in the dark between the columns, in between the capitals, which goes so well with the profoundly gloomy eyes of the wife in the dark, in which there is a mystical yearning.

Nothing is accidental yet nothing is deliberate, the result of logic either; rather, everything is solely the product of artistic inspiration, the deeply subconscious. For that reason, this work, as well as the other works from this period in Katchaz's career, touches the viewer's heart and soul but not his/her mind, in a professional manner. Herein lies Katchaz's power and appeal. His works are not of the literary-narrative type....

Some people mechanically, without thinking, see similarity/repetition of Armenian miniature paintings in Katchaz's works. In so doing, they confuse form with spirit. What connection to miniature painting can be seen in Katchaz's painting entitled "Woman with Still Life"? In this painting, the woman is slightly turned right and looking at fruits, which are placed in a vase; an apple has fallen below on a table, and next to it is a clay water or wine pitcher. In the background is a series of columns, with totally imaginary capitals; not even a single detail has been taken from our miniature painting, but the spirit of this painting, like that of all his paintings from this period, is Armenian and profoundly so. They bear a certain similarity to polychrome stone bas-reliefs; there is something in them reminiscent of the altars fashioned from stone in ancient churches. Otherwise, what connection is there between ancient art and, for example, Katchaz's "Young Musician"? In it is depicted a youth sitting back in a two-wheeled cart in a courtyard and playing a kemancha. On both sides are trees, etc. Here there is nothing, no resemblance at all to, or repetition of ancient Armenian painting. Or take the painting entitled "The Girl with Pitcher," in which two roosters are fighting on the dirt roof of a house, a bluish-violet-colored goat is coming out of the house, and a little girl dressed in pink is coming forward, carrying a pitcher on her head. Yes, the painting is profoundly Armenian, the Armenian spirit prevails here, it is redolent of Armenian breath.

It would be a very lengthy endeavor to list all of Katchaz's paintings one by one, and to show that this artist never duplicates, never attempts to resemble

anyone else in any way. He is an original and unique artist, with his own distinct compositions, forms, graphic and fine artistic problems - all in all, his own distinct world.

It can be said unequivocally that Katchaz is a thoroughly Armenian artist, not in terms of his Armenian themes and figures but the spirit of his works and the depth of his world. Take, for example, the painting entitled "Terrified Motherhood," in which the mother holds her child tight on her chest. Look at the woman's tormented, terrified face and fingers; look at the bloody background of the painting. Doesn't this perhaps remind us of the Armenian Genocide?

Behold the Armenian woman with a book on her knee; she's wrapped up in thought, her chin resting in the palm of her hand. Through the window, she sees the angel who is bearer of good news; this is the angel of her thoughts and dreams. Angels as bearers of good news have been the subject of many a painting, especially during the Renaissance, but this differs from them; this is a vision seen through salty and bitter tears.

The painting entitled "If They Forget This Much Evil" is a marvelous, profoundly Armenian vision: A woman with her hands stretched out is bent over a corpse torn to pieces, which is spread out on the ground, with a red belfry as a backdrop. Appearing in the background is the Archangel Gabriel, who has struck down a snake with his spear, seemingly rescuing the cross and cross stone that are set against a dark green background. This painting is an unprecedented symbol of the Armenian Genocide, whose expressiveness is of the utmost power. Here, no line, color or form is theatrical, and nothing in this painting is supplementary; this is a profoundly high artistic work.

Yes, an in-depth and comprehensive monograph must be written about Katchaz, in order for the symbolic essence of this profound artist, his deep optimism, the warm close familial atmosphere of Armenian life, to be exposed somewhat at least. Take a look at the painting entitled "The Village Home." There's a woman with a cow as a backdrop - it's a stable, a cradle, a home; placed on a shelf are kitchen utensils and an oil lamp... it is difficult to explain, to say that this stable, this lamp, this cradle are unique, they're different, and that all this is expressed in a visual language that is warm and Armenian.

No matter which painting by Katchaz one examines - "The Thread-Spinning Woman", "The Praying Armenian Woman", "Woman with Still Life", "Madonna with Child", "Armenian Courtyard", "Love Under Arches", etc. - they are all profoundly graphic and compete with the works of the premier artists of our century. Unfortunately, however, sometimes we are late when it comes to seeing and appreciating the good among us. The day is not far off when Katchaz will stand proudly among the most prominent contemporary artists, those who belong to the same class as Katchaz - the one which maintains and perpetuates national spirit.

Erevan, 1969

Ահա հայ կինը գիրքը ծունկին, մածկո՛ս՝ ձեռքը ճնշո՛սին. լուստիսանից երեսուն է անհաթեր երեսակը. դա ի՞ր մեկի, երեքի երեսակն է... Անհաթեր երեսակներ բաս են նկարել, մանասանը Վերածնունդի նկարիչները, քայց սա այն չէ, սա աղի ու լեռնի արցունքների միջից ծնունդած մի ծնիլ է...

Մի իոյակալո, խորալու իայկական ծնիլ է «Այսօր չարիք թե մոռանան...» նկարը - կինը ձեռքը սարածած, բզկտած դիակի առաջ, որ փռած է յասակին, կարմիր զանգակասան ֆոնի վրայ. խորում երեսուն է Չարիչի երեսակալոն, որ ի՞ր միգակով սաղալել է օձը, կարծես ազատելով խաչը - խաչաբը, որ մութ կամաչ ֆոնի մէջ է: Այս նկարը իայկական եղեռնի չեւսնուած մի խորհրդանիշ է, ամենատեղ արայայսչակամութեամբ...: Այստեղ ոչ մի գիծ, ոչ մի գոյն կամ ձև քաշերական չէ եւ ոչինչ այս նկարի մէջ արհեստաւոր չէ. սա խորալու նկարչական լեզուով խօսող նկար է...

Այո՛, Քաջազի մասին ոչէք է գրել մի խորը եւ բովանդակալից մենագրութիւն, որ գոնէ մի փոքր քաջայայտի բովանդակալից այս նկարչի սիմվոլիկ ետքիմը. մրա խորը լատեստութիւնը, հայրենի աշխարհի եւ մեծիմ ղնտանեկան ջերմ մթնոլորտը. Օայեցէք «Գիտական տունը» նկարը: Կիմը, որ կռվի ֆոնի վրայ է - գո՛մ է, մտո՛ւ է, տո՛ւն է, դարակի վրայ դրած են խոհանոցի իրերը եւ նաքի լամպ... ինչո՞ղ՞ն քաջաւորել, ինչո՞ղու ասել, որ այս մտւոր, այս լամպը, օրօրոցը ուրոյն են, այլ են, որ սա ասած է հայ լեզուով, ջերմ եւ միանգամայն հայեցի...

Քաջազի նկարները, որն ուզում էք վերցրէք, «Թե՛լ մամուղ կինը», «Աղօրող հայտիմն», «Կիմը՝ նախարմոտակ», «Տիրամայրը մանկան հետ», «Հայկական բակ», «Մեր կամարների տակ» եւայլն, եւայլն: Բոլորն էլ խորալու նկարչական են եւ զգուխ են բռնում մեր դարու առաջաւոր նկարիչների հետ... Քայց առաջ մենք երբեմն ուշաւում ենք ծնունդ եւ զմանասել մեր լաւը... հետո չէ այն օրը, որ Քաջազը քաջ ճակասով կը կանգնի այսօրուայ ամենայայտնի նկարիչների շարքը, այն նկարիչների, որոնք լուսակնում են նոյն դասին, ինչ որ Քաջազը - այն է՝ ազգային ոգու լուսալուսման եւ յանձնաւորման...

Երեսուն, 1969

Katchaz and Satenik, 1996
Հացազ և Սաթենիկ

Madonna and Child, 1970
oil on canvas, 70x60 cm
Museum of St Lazar, Venice, Italy
Shrovnwyr

Love under the Stars, 1970
oil on canvas, 77x56 cm
Ux wusqurm sulq

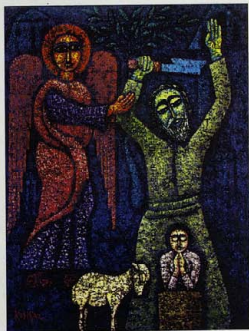
Abundance, 1970
oil on canvas, 57x70 cm
Uwusniphufi

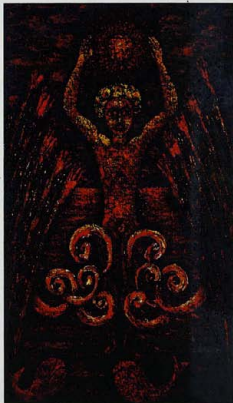
Abduction, 1971
oil on canvas, 49x77.5 cm
Արտաճանաչ

Abraham and Isaac, 1971
oil on canvas, 70x60 cm
Աբրահամ և Իսահակ

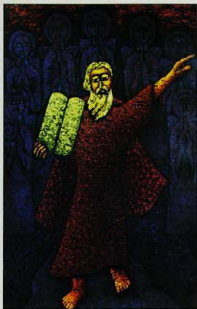

Paruyr Sevak - ... and
darkness prevailed, 1971
oil on canvas, 43x50 cm
Պարույր Սեւակ - Եւ նոյնի խաւար

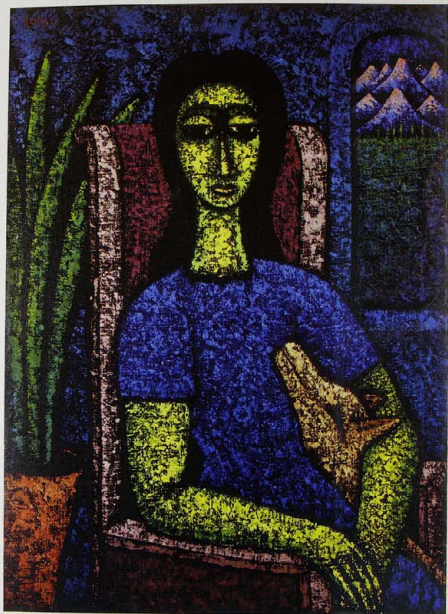

Birth of Vahagn, 1971
oil on canvas, 77x49 cm
Alenoosh and Hagop Kechejian
Collection, Greenwich, CT, USA
Վահագնի ծնունդը

Moses, 1972
oil on canvas, 78x55.5 cm
Մոսէս

Girl and Pomegranate Tree, 1972
oil on canvas, 43x53 cm
Նոննիին և աղջիկը

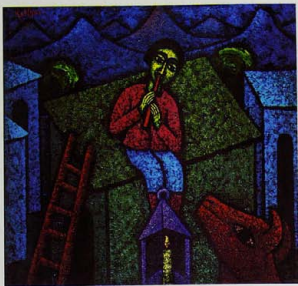

The Mistress, 1972

oil on canvas, 70x57 cm

Eva Kechejian Floyd Collection, Greenwich, CT, USA

Shrinipati

Pastorale, 1972
oil on canvas, 60x56 cm
Հովիտը քաղաքում

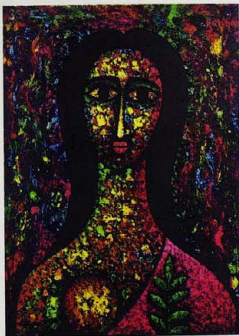
La Poétesse, 1972
oil on canvas, 43x64.5 cm
Musée National de Monaco, Monte Carlo
Բանաստեղծուհին

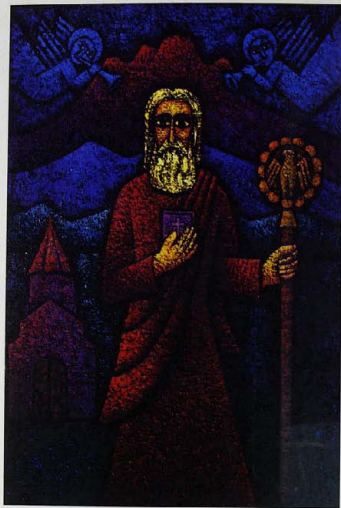
Portrait of Marineh
oil on canvas, 24x41 cm
Dr. Hovik Sargavakian Collection, Erevan
Մարիմի դիմանկարը

Blue Lantern, 1973
oil on canvas, 61x51 cm
Nazareth Kokajian Collection,
Beirut, Lebanon
Նազարյէ կոյանճեան

Nothingness, 1973
oil on canvas, 60x46 cm
Անտրոսիան

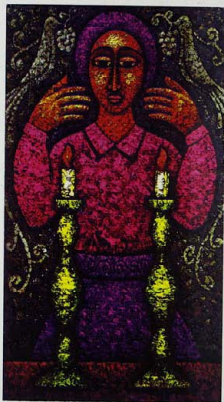
St. Gregory the Illuminator, 1973
oil on canvas, 79.5x56 cm
Սր. Գրիգոր Լուսավորիչ

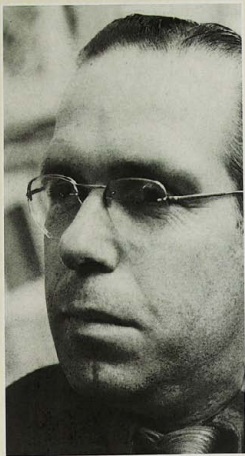
Praise to Goddess Anahit, 1973
oil on canvas, 65x78 cm
Գովհ Վարձանյան

Armenian Girl, 1973
oil on canvas, 77x56 cm
Uldis Zemzaris Collection,
Riga, Latvia
Հայուհի

Sabbath Lights, 1975
oil on canvas, 68.5x43 cm
Հրեական ծիսակատարություն

Works from 1976 to 1991

PROMINENT CRITICS ABOUT KATCHAZ'S ART

The magic color, the flaming and the substance made of grinded range have subjugated me. Being always himself, without betraying his epoch, and without escaping from his own generation, Katchaz renews with the living tradition of the millenary "The Orient of the mind" as said Valery, the poet.

Waldemar Georges, Paris

His method of representation, which resembles so much that of the Middle Ages, and which is simplified even to archaism, guards perfectly the principles of contemporary art.

Katchaz's very personal and "primitive" painting, - in its purely Armenian nature, - also carries in itself the evolution of the world.

Uldis Zemzaris, Riga

Katchaz uses the ancient cultures with skillfulness and dexterity. In other words, his art is ascended from the conjunction of enflamed and cheering colors of the Orient and solid forms of the Renaissance. But a form of art whose language and medium are contemporary in every sense of the word.

Edward Califano
Director of International
Gallery of New York

... His paintings are the result of the union of soul and mind, of inspiration and mature dexterity, this is why his painting style is so sound and temperamental.

"United Europe", Anthology

An art strongly inspired by the old Masters of Antiquity conceived in a modern style and technique. His canvases are endowed with enormous vitality.

"Nueva Civiltà", Rome

The presentation of a significant work of Katchaz, a painter who has attained a clear international fame..., give a testimony of further advancing creative techniques and imagination.

"Il Pungolo Verde", Rome

Armenia is an imprisoned and tortured land, whose burdensome fate is to testify to the faith that inspires the courage of man.

Her son, Katchaz relays to the free world the significance of Armenia, a wallowed wound in our planet's side. Katchaz's entire work is, before all things, a message. Each of his paintings is in turn an individual word of this intense message. A birth of impressive composition straight from his heart, simple yet inspired, noble in form, sensitive and tender in service to color, the testimonial to the artist's song ever present in Katchaz's great art.

As stained glass, enamels and tapestries serenely waiting, stronger than suffering, oppression or death, faces, expressions and hands dictate Katchaz his achievement of celestial gems, rubies and turquoise.

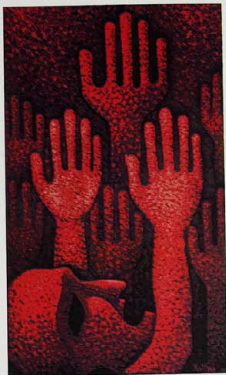
Their light is nothing but hope.

Pierre Parsus, Paris

Human Tragedy Tripitch, 1976

From series: "Genocide"

2 Sadism

oil on canvas, 76x61 cm

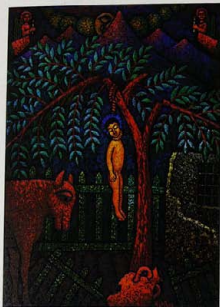
Մարդիկ

3 Holocaust (1939 - 1945)

Buchenwald, Auschwitz

oil on canvas, 91.5x61 cm

Ողջակիզում (1939-1945), Բուխենվալդ-Աուսվից

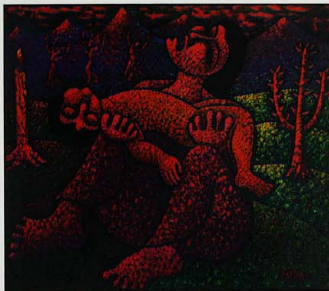

He was only five years old, 1997
oil on canvas, 61x76 cm
From series: "Genocide"
Ան ընդամենը հինգ տարեկան էր

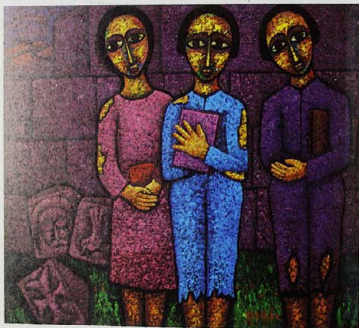
Gibbet, 1976
oil on canvas, 76x61 cm
From series: "Genocide"
Կախարդան

They died to live, 1976
oil on canvas, 61x76 cm
From series: "Genocide"
Panos Karagyosian,
collection, Boston, MA, USA
Անճի մեռած արթնքի համար

Oh God?, 1997
oil on canvas, 61x76 cm
From series: "Genocide"
Ո՞հ Աստուծո

The Bells of Sardarabad, 1975

oil on canvas, 71x56 cm

Մարդասպանի զանգերը

Orphans, 1975

oil on canvas, 61x76 cm

From series: "Genocide"

Որphans

Girl from Artsakh, 1977

oil on canvas, 61x51 cm

Eva Floyd Collection,

Greenwich, CT, USA

Արցախցի աղջիկ

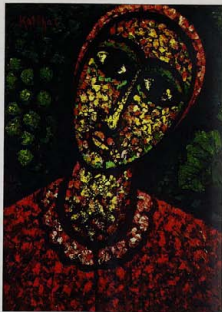
Flowers, 1979

oil on canvas, 16x12 cm

Academician Armen Takhtajian
Collection, St. Petersburg, Russia

Ծաղիկներ

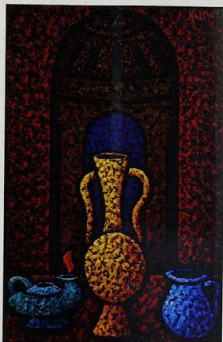

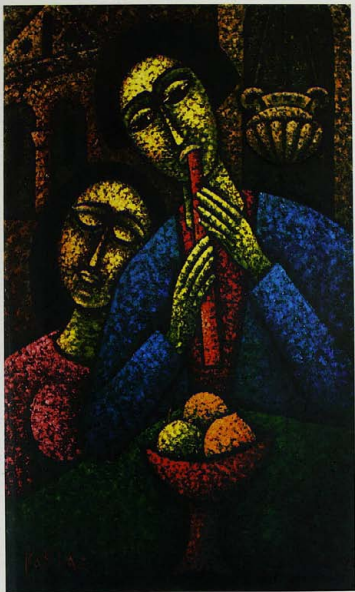

Paruyr Sevak - Man in the Palm, 1980
oil on canvas, 61 x 46 cm
Պարույր Մեակ - Մարդը ափի մեջ

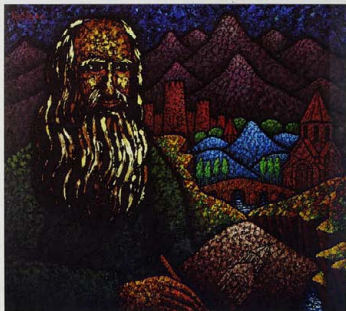
Les yeux noirs, 1980
oil on canvas, 36x28 cm
Մի աչքեր

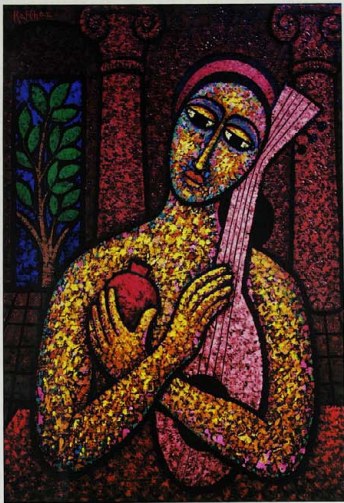
Three Ancient Urns, 1981
oil on canvas, 55 x 40 cm
N. and J. Gheridian Collection,
Boston, MA, USA
Երեք կլանի անոթ

Melody of Love, 1982
oil on canvas, 55x40 cm
A. and H. Kechejian Collection,
Greenwich, CT, USA
Սիրայի մեղիկ

La Fille et la chandelle, 1982

oil on canvas, 45,5x35 cm

Th. and D. Dayirmenjian Collection,

Paris, France

Աղջիկը և ճմնակալը

Leonardo da Vinci in Armenia, 1982

oil on canvas, 61x46 cm

Leonardiana Biblioteca, Vinci City, Italy

Լեոնարդո դա Վինչիի ի Հայաստան

Girl with Mandoline, 1982

oil on canvas, 71x56 cm

Nectar and Colin Monroe Collection,

Greenwich, CT, USA

Մանսոյինով աղջիկը

La Fille en bleu, 1984
 oil on canvas, 33x25 cm
 Dr. T. Toranian Collection, Aleppo, Syria
 Կարդոյս զգեստով աղջիկը

Awaiting, 1983
oil on canvas, 91,5x61 cm
Umyunmd

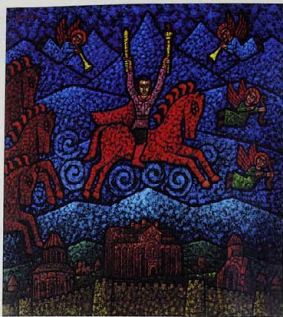

Rebirth of Ani, 1984
oil on canvas, 76x76 cm
Ani Museum of History
Անիի վերածնունդը

The Call of Ani, 1984
oil on canvas, 76x91,5 cm
Ani Museum of History
Անին մեզ կո լանք

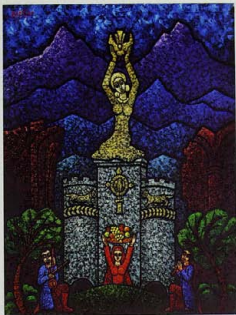
Madonna of Ani, 1984
oil on canvas, 91,5x76 cm
Ani Museum of History
Անիի Տիրամայրը

Liberation of Ani, 1984
oil on canvas, 76x76 cm
Ani Museum of History
Անիի ազատագրումը

Ani: Memorial
Fountain, 1984
oil on canvas, 76x76 cm
Ani Museum of History
Անի - աղբիւր յուշարձան

Ode to Ani, 1984
oil on canvas, 91,5x76 cm
Ani Museum of History
Ջոն Անիի

My Emerald Ani, 1984
oil on canvas, 91,5x76 cm
Ani Museum of History
Իմ գրնիս Անի

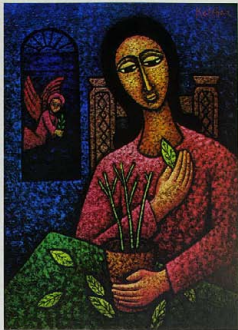

Andooni, 1985
oil on canvas, 61x76 cm
Անճունի

Rustic Love, 1987
oil on canvas, 76x61 cm
Գեղական սեր

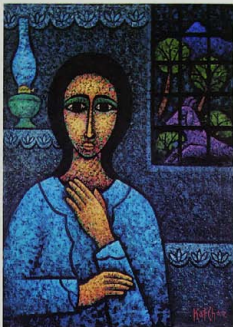

Mother and Child, 1986
oil on canvas, 55x35,5 cm
Private collection, New York
Մայրը մանկան հետ

Les feuilles mortes, 1987
oil on canvas, 76x61 cm
Dr. A. Kechejian Collection,
Milford CT, USA
Թոռնած ծառեր

The Flutist, 1987
oil on canvas, 76x76 cm
Հիշատակ հուշագրեր

Shushan, 1987
oil on canvas, 76x61 cm
ԿՈՒՇԱՆ

Apple Harvest, 1987
oil on canvas, 76x76 cm
ԽՈՒՆԻՆԻՍԻՄ

Still Life with Salt Urn, 1988

oil on canvas, 61x51 cm

Նախաճաշի աղամանով

Girl in Green, 1990

oil on canvas, 46x35,5 cm

G. Baghdasarian Collection, Erevan

Կանաչագույն աղջիկ

Woman in Black, 1990
oil on canvas, 35,5x11,5 cm
Սամսոնյան կինը

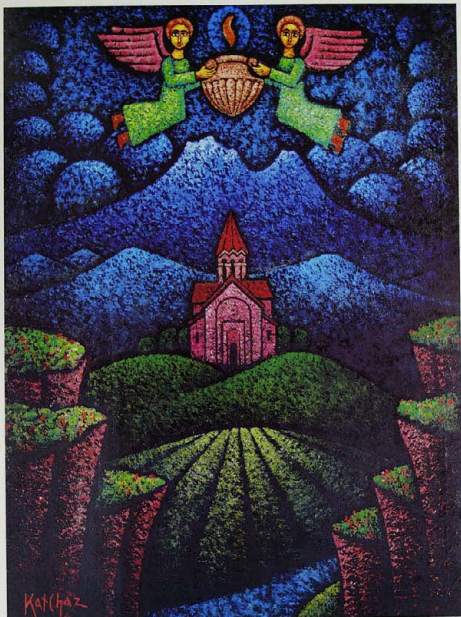
Dream Girl, 1990
oil on canvas, 35,5x23 cm
Անիտ և Բերյ Դուրան Կոլեկցիոն,
Նյու Յորկ, ԱՄՆ
Երեսգլանի աղջիկ

Siran, 1990
oil on canvas, 51x40,5 cm
E. Boghosian Collection,
Paramus NJ, USA
Միրան

Violin, Books and Vase, 1990
oil on canvas, 61x51 cm
Dr. Ara Kechejian Collection,
Boston, USA
Ջութակ, գրքեր և ծաղկաման

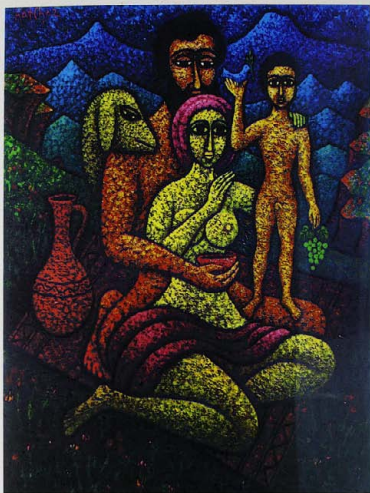
The Illuminator's Lantern, 1990

oil on canvas, 91,5x76 cm

St. Gregory the Enlightener

Armenian Church (on loan), White Plains, NY

Լուսնային կանգնող

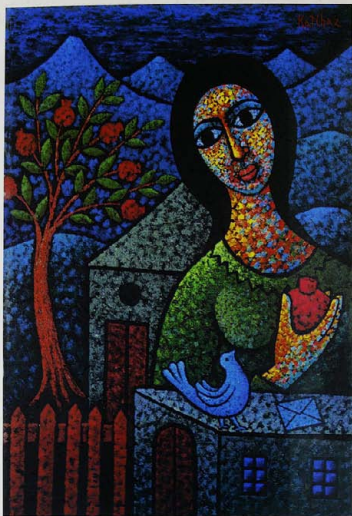
Landing from the Ark, 1988
oil on canvas, 91,5x46 cm
Էջի Նոյի արկաթիտի

Good Morning, 1989
oil on canvas, 61x46 cm
Բարի լոյս

Vintage, 1991
oil on canvas, 76x76 cm
Mr. and Mrs. K. Yessayan Collection,
New York, USA
Այգիկոյ

Girl and Pomegranate, 1991
oil on canvas, 61x46 cm
Աղջիկը Գնացիկ

Portrait of Katchaz, by Martiros Sarian
oil on canvas, 55,5x38 cm
Katchaz Collection, Greenwich, CT, USA
Զանգազի դուռահան - Գեղ՝ Մ. Սարիանի

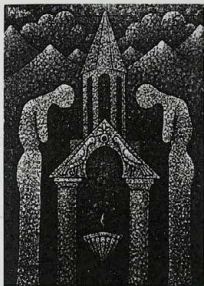
Works from 1988 to 2002

KECHEJIAN KATCHAZ

Pittore, da New York (USA).

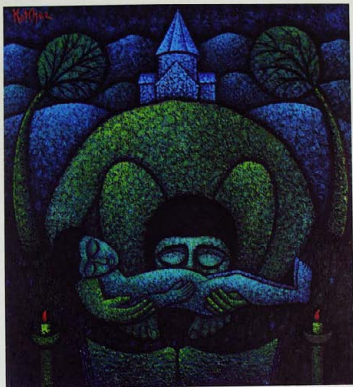
Le forme non si dissolvono nei colori e nelle sfumature; la ricerca cromatica anche dove e quando, tutto sembra in movimento, si concretizza in accorgimenti, in accostamenti e in contrapposizioni di colore, in sintesi si concentra in una proposta di temi e di idee. La sua pittura è una unione dell'anima e dell'intelletto, dell'estro e dell'acquisita maturità tecnica che evidenzia un saldo temperamento pittorico.

Gli è stato conferito, per la Sezione Avanguardia, il I Premio Trofeo Città di Atene.

Memorial for sum gait massacre.

Memorial for Sum gait Massacre, 1988
"Antalogia D'Arte e Cultura Europea",
Academia D'Europa, Edizione 1994
(p. 202), Napoli

Requiem, 1988

oil on canvas, 76x76 cm

From the series: "Sumgait Pogroms"

Dr. and Mrs. Hagob Davtyan Collection,

Redlands, CA, USA

Ռեկվիեմ

Stabbed Madonna, 1989

oil on canvas, 76x76 cm

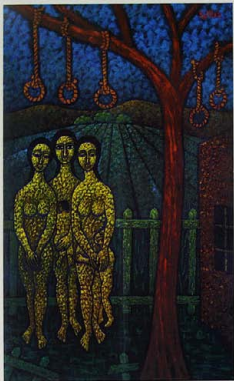
From the series: "Sumgait Pogroms"

Դաժնամահի մայրություն

Crucifixion by the Cradle, 1990
oil on canvas, 76x101,5 cm
From the series: "Sungait Pogroms"
Խաչելությունը սուրճի մոտ

Gibbet, 1992

oil on canvas, 91,5x61 cm

From the series: "Sumgait Pogroms"

Կախարդան

Dance of Death, 1992

oil on canvas, 91,5x61 cm

From the series: "Sumgait Pogroms"

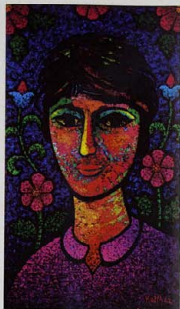
Մահուան ուրադ

Sumgait, 1992
oil on canvas, 76x101,5 cm
From the series: "Sumgait Pogroms"
Մամուլիք

Death before Birth, 1993
oil on canvas, 76x61 cm
From the series: "Sumgait Pogroms"
Մահ ծնունդից առաջ

Red Roses, 1993
oil on canvas, 61x51 cm
Dr. Michael and Dale Keshishian
Collection, Media, PA, USA
Կարմիր վարդեր

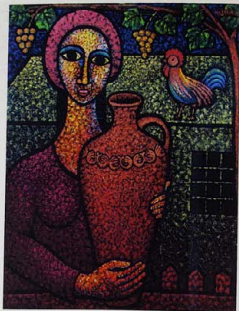
Yeva, 1996
oil on canvas, 56x36 cm
Եւա

Under the Apple Tree, 1995
oil on canvas, 40x50 cm
L. and K. Kurumian Collection,
Glendale, CA, USA
Խոնարհ ծառի տակ

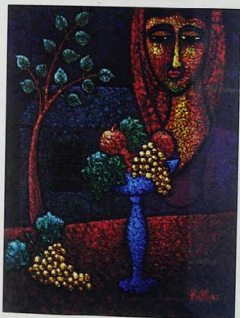

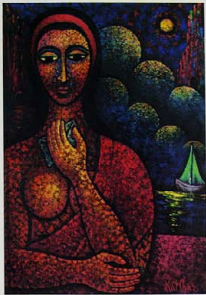
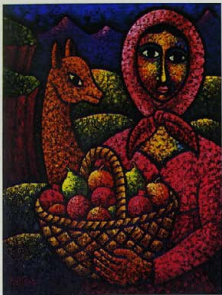
The Last Song, 1994
oil on canvas, 91,5x61 cm
Վերջին երգը

Girl with an Urn, 1997
 oil on canvas, 61x51 cm
 Dr. and Mrs. Avetis Khachikian
 Collection, Glendale CA, USA
 Մափորով սրբիկ

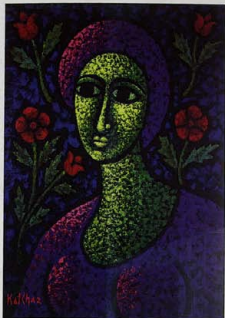
Girl with Fruits, 1997
 oil on canvas, 51 x 61 cm
 Eva Floyd Collection,
 Greenwich, CT, USA
 Պսղամանով սրբիկ

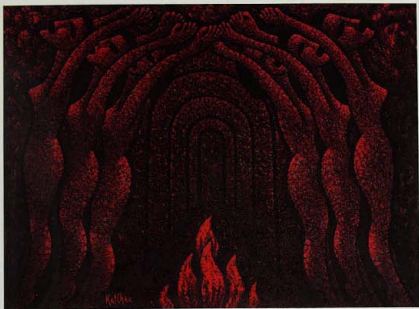
Girl with Deer and Fruits, 1997
 oil on canvas, 61x51 cm
 Nectar and Colin Monroe Collection,
 Greenwich, CT, USA
 Կինը եղնիկի և ուսույնի զամբիւղով

Moonlight: Dream, 1997
 oil on canvas, 61x48 cm
 Լուսնեակի գիշեր - Ծրագ

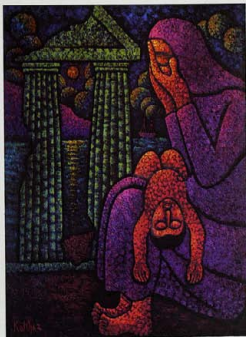
Min-Liza, 1998
oil on canvas, 40.5x30.5 cm
Elizabeth Floyd Collection,
Greenwich, CT, USA
Մին - Լիզա

Hasmik, 1998
oil on canvas, 35.5x28 cm
Ծառմիկ

Holocaust in the Temple, 1999
oil on canvas, 61x91.5 cm
From series: "Genocide"
Ողջակիզում սաճարի մեջ

The Grief of Cyprus, 1999
oil on canvas, 76x61 cm
Կիպրոսի ողբը

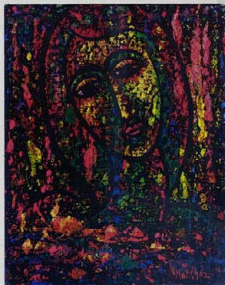

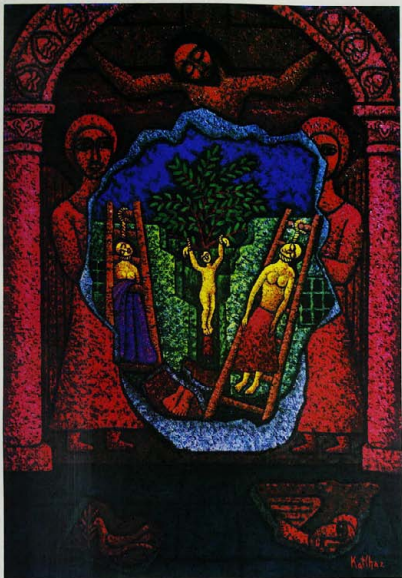

Girl and Deer, 2000
oil on canvas, 61x46 cm
Աղջիկն ու եղնիկը

Nostalgia, 2002
oil on canvas, 40x33 cm
Dr. and Mrs. Hagob Davtyan,
Collection, Redlands, CA, USA
Նախապաշտ

Mary, 2001
oil on canvas, 25x30 cm
Valmar Collection, Armenia
Մարի

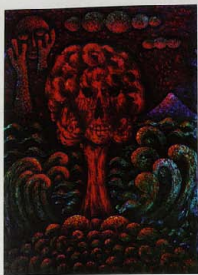

Enver and Talaat Passed through here, 2001

oil on canvas, 101.5x76 cm

From series: "Genocide"

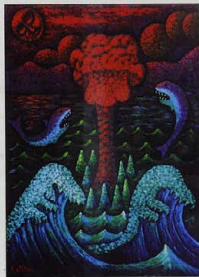
Էնվերն ու Թալատը այստեղն անցան

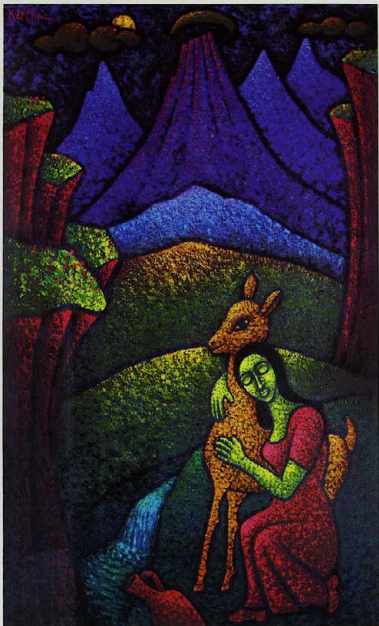
Hiroshima, 2001
oil on canvas, 76x61 cm
Հիროսիմա

Hiroshima:
Fugi Mountain's Revolt, 2001
oil on canvas, 76x61 cm
Հիროսիմա - Ֆեւժի լեռան բողոքը

Hiroshima:
The Rage of the Ocean, 2001
oil on canvas, 76x61 cm
Հիროսիմա - Օվկիանոսի բարկությունը

My Heart is in the Highlands, 2001

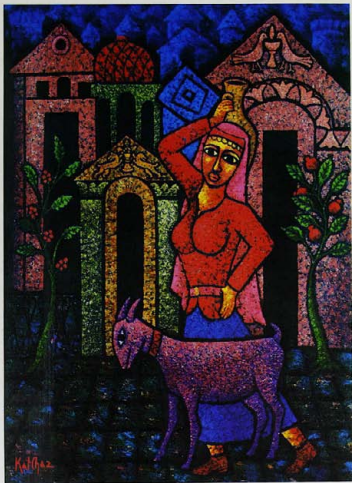
oil on canvas, 61x51 cm

Իմ սիրտը լեռներում է

Mask and Lilies, 2001
oil on canvas, 76x61 cm
Jirayr and Sosi Kechejian Collection,
New York, USA
Դիմակ և ելուսանմուշ

Beloved Mountains, 2002
oil on canvas, 61x46 cm
Լեռներ Հայրենի

Old Street in Ani, 2002
oil on canvas, 76x61 cm
Անի - Հին փողոց

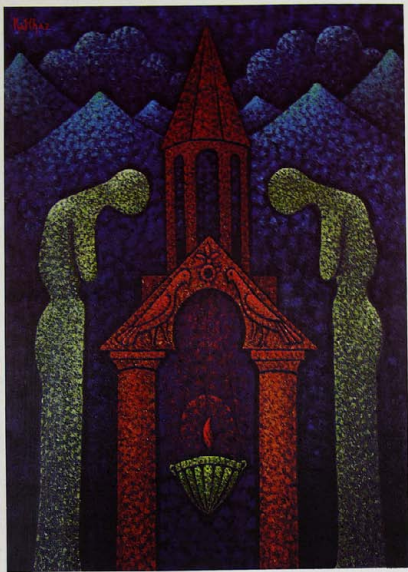

Virgin Mary, 2001
oil on canvas, 40.5x30.5 cm
St. Gregory the Enlightener
Armenian Church,
White Plains, NY, USA
Կոյսն Մարիամ

Jesus Christ, 2001
oil on canvas, 40.5x30.5 cm
St. Gregory the Enlightener
Armenian Church,
White Plains, NY, USA
Յիսուս Զրիստոս

Mother and Child, 2001
oil on canvas, 50x40 cm
Մայրը մանկան հետ

Memorial for Sumgait Victims, 1993
 oil on canvas, 60x45 cm
 From the series: "Sumgait Pogroma"
 Յուսուրան Մուճալիքի գահերն

Chronology of Life and Creative Activities

- 1924 On December 28, Katchazouni Kechejian (Katchaz) was born in Beirut Lebanon. His parents Ghazaros and Akulineh, his siblings sister Mathilda and brother Jirayr.
- 1933-41 Begins his studies at College St. Gregoire of Beirut, an all boys' school. During summer vacations, Katchaz apprentices photoengraving with Haig Nigdelian. During his school years he attempts to write literary works. His first creation is a one-act comedy titled "The Rich Man and his Servant." He directs and acts in the play, other actors are his friends Garo and Manuel. The play is staged and presented on the rooftop of his house. The audience? - The Children of his neighborhood.
- 1940 The following year "The Rich Man and his Servant" is presented again, however this time in "Antranik" Armenian Youth Club under the direction of Mr. Vahan Yeretsian, with Onnik Keklikian in the role of the Rich Man and Katchaz in the role of the Servant.
- 1941 He becomes interested in socio-economic questions. He writes a three act drama "Our Cause is Right". Disappointed by the lack of success he stops writing.
- 1944 He composes two love songs and writes the lyrics in French: "Olga, Olga" and "Oh! Nymph".
- 1947 Katchaz and his family repatriate to Soviet Armenia. He is hired by the Typography No. 1 in Erevan where he works as a photoengraver in color printing. Through his job he makes acquaintances with most of the famous artists of Armenia, such as Martiros Saryan, Hagop Kojoyan and later on he befriends Maestro Ervand Kotchar (sculptor and painter). These frequent meetings with the masters of Armenian painting finally lead him to creative art.
- 1954 Marries Satenik Khachikian, an Armenian literature and language specialist who becomes the first and foremost critic and fan of Katchaz's art. Their blessed marriage continues to endure after 50 years.
- 1955 Satenik and Katchaz welcome their first child, a son named Hagop.
- 1960 Harutyun Galentz, a famed artist himself introduces Katchaz to Ervand Kotchar, a titan of the Armenian art, at the studio of the latter.
- 1960 Satenik and Katchaz welcome their second child, daughter named Yeva.
- 1965 St. Echmiatsin - Katchaz participates to the exhibition dedicated to the 50th anniversary of the Armenian Genocide, under the patronage of his Holiness Vazken I Catholicos of all Armenians. He participates with two paintings "Terrified Motherhood" and "If They Forget Such Evil"
- 1968 Erevan - Group exhibition commemorating 2750th anniversary of the founding of the City of Erevan (Erebuni). Katchaz participates with one painting: "Motherhood" the work is praised by the French media representative Pierre Durand. The painting is now in St. Lazar Museum of Venice.

With his mother Akulineh and sister Mathilda, Beirut, 1933

Մօր Ակուլինէի եւ քրոջ Մաթիլտայի հետ,
Բէրութ 1933

Artist's Parents
Ազարդ Թորոնթո

- 1973 Leaves Soviet Armenia and returns with his family and paintings to his native city Beirut. Here he gets acquainted with Hagop Gyuloian - artist narrator and Simon Simonian, a writer - publisher. They help him reorganize his artistic life in this new environment.
- 1974 Beirut - Alex Manoukian Center organizes a one-man show of Katchaz's paintings. The Embassy of the Soviet Union of Lebanon obstructs the exhibition. As threats from the Soviet Government continue, Katchaz heads for the United States with his wife and children. The same year he becomes a member of the "Gallery International" of New York City.
- 1975 Member of Rome's International Cultural Center (CSSI)
- 1976 Correspondent member of Rome's "Leonardo da Vinci" Academy.
- 1977 Member of Paris' Academie Internationale de Lutèce. Same year is awarded Silver Medal for his painting "Noah's Ark on the Mountain Ararat", the theme of the exhibition is "The Mountain."
- 1977 New York - One-man show at the "Gallery International" in memory of the Armenian Genocide and the Jewish Holocaust. The exhibition is under the patronage of the City Councilman the Honorable Paul O'Dwyer.
- 1978 New York - One-man show at the Armenian Prelacy. The exhibition is dedicated to the 110th anniversary of Komitas Vartabed. On this occasion the Mayor of New York City, Edward Koch, salutes the event and the artist with a letter of appreciation, in it also mentioning the Armenian Genocide and the martyrdom of Komitas. The exhibition is organized by his Eminence Archbishop Mesrob Ashjian. The proceeds are entirely donated to the needy families of Lebanon.
- 1978 New York - "Ellis Island Remembered" commemorative festivity on the Ellis Island. Katchaz is invited to participate by the president of the committee Set Momjian along with four other artists. Specially for this event Katchaz creates and donates "The Armenian Young Girl of Ellis Island" canvas. The painting is now the property of AMAA center in Paramus, New Jersey.

Katchaz, Beirut, 1946
Բաքազ, Դէքտըր, 1946

Ms. Satenik Khachikyan Gyumri, 1953
Օր. Սաթնիկ Խաչիկեան, Գյումրի, 1953

- 1981 Nogent-sur-Oise (France) - Katchaz becomes member of the Haute Academie Literaire et Artistique de France.
- 1982 Rome - Katchaz is invited to the 530th Birthday celebration of Leonardo da Vinci. At the opening day of the ceremonies he takes part with a brief speech in French, titled "The role of Art in Human Society". The following day at an official gathering in Vinci City - birthplace of da Vinci-Katchaz donates his portrait of "Leonardo da Vinci in Armenia" to the newly built library "Biblioteca Comunale Leonardiana."
- 1984 Cambridge, England - He is awarded the certificate of "Who's Who of Intellectuals" on the occasion of being included in the 6th edition of the International Biographical Center.
- 1985 Washington DC - Commemorative Convention dedicated to the 70th Anniversary of the Armenian Genocide with the participation of thousands of fellow American - Armenians. Katchaz partakes with a one-man show, exhibiting his series "The Fiery Horses of Ani." This collection (15 works) depicts the resurrection and moral victory of the Armenian nation.
- 1989 New York - Celebration of the Millennium of the Great Cathedral of Ani, Katchaz once again exhibits his series of "The Fiery Horses of Ani" at the Armenian Prelacy. Among the attendees at the opening ceremonies are the prominent American - Armenian composer-conductor Alan Hovhannes and Mr. Lawrence Sobol, the music director of the Long Island Wind Symphony.
- 1994 Napoli, Italy - International Artistic Competition, organized by the Academy of Europe (United Europe). Katchaz is awarded the Grand Prix of Avant-Garde Section.
- 1995 New York - Hamazgayin Cultural Society salutes Katchaz's Grand Prix and the Trophy from the "United Europe Competition" in Napoli for his "Sumgait Pogroms" series.

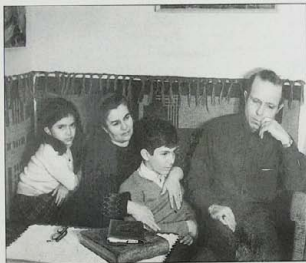

With Satenik Khachikyan,
Erevan, 1954
Սաթնիկ Խաչիկեանի հետ,
Երևան, 1954

With Ms. Satenik Khachikian, Erevan, 1953
 Օր. Սատենիկ Խաչիկյանի հետ,
 Երևան, 1953

- 2001 Washington D.C. - Commemorative exhibition for the 86th anniversary of the Armenian Genocide at the Embassy of the Republic of Armenia under the auspices of His Excellency Ambassador Dr. Arman Kirakosyan.
- 2001 New York - Cathedral of St. John the Devine, Katchaz displays a triptich titled "Human Tragedy" for the 11th Annual Interfaith Concert of Remembrance.
- 2003 New York - United Nations, Katchaz participates in the Exhibition "La Dialogue des Cultures" on the occasion of the International day of the Francophony, under the patronage of the Organization International de la Francophonie.

Artist's Family: daughter Eva, wife Satenik and son Hagop, Erevan, 1967
 Նկարչի ընտանիքի ինք. դուստրը Էվա,
 կնոջ Սատենիկ, որդին Խաչո, Երևան, 1967

ԿԵԱՆՈՒ ԵՒ ԱՍԵՂԺԱԳՈՐԾՈՒՄԵԱՆ ՏԱՐԵԳՐՈՒՄԻՆ

- 1924 Քաջագունի Քեչեճեան ինուսն է Պէյրոս, ղեկեմքեր 28: Ծնողը՝ Ալիսիսն է Կազարոս, բոյը՝ Մաքիսա, կոբայր՝ Շիլայ:
- 1933-41 Կուսանի Սր. Գեիգոր Լուսատիկ ճնմարանը: Դեղորի ամառային արձակուրդներում կը սորվի լուսափորագրութիւն Հայկ Դիկեպեանի: Դեղորցական տարիներում գրական փորձեր կ'ընէ: Իւ աստղին գործը՝ «Հարուստ ու ծառան» մէկ արարով կասակերգութիւնը կը քննադէտ սան երդի: Բաղի երեխաներում համար: Բնմադրութեան կը մասնակցին փոստականի երկու տղաները՝ Կարոն եւ Մանուելը:
- 1940 Հաջորդ տարին «Հարուստ ու ծառան» մտնէ կը քննադրուի Պէյրոսի Հ.Ե.Ը.-ի «Անդրանիկ» ակումբի մէջ, անի կազմակերպութեամբ քաշեական հարմարութիւններով՝ ղեկավարութեամբ ող. Վահան Երեցեանի: Հարուստի դերով՝ Օնիկ Զեֆիլեան, ծառայ՝ Քաջագ:
- 1941-43 Սոցիալական հարցերով մտաւոր՝ կը գրէ 3 արարով քաշեգրութիւն մը՝ «Աղբար է մեր տղայս»: Ամբաստան արդիւնէն վերջ կը գտնեն գրական փորձերը:
- 1944 Կը գրէ երկու ֆրանսեւէն երգ՝ խօսք եւ երաժշտութիւն. «Օլգա, Օլգա» եւ «Օհ, դիզուի»:
- 1947 Ընթանալով կը մերգադրէ Մովսէսական Հայաստան: Ամմիջադէտ կը կանչուի աշխատանքի No.1 տղարանը՝ որդեա լուսափորագրի: Գործի ընտրումով կը ծանոթանայ Հայաստանի մասնավոր վարդեսներում՝ Մարտիրոս Մարեան, Յակոբ Կոջոյան, անի ու՝ Երվանդ Քոչար: Այս յաճախակի հանդիպումները զինք կը մղեն դէպի նկարչութիւն:
- 1954 Ամուսնութիւն օր. Մաքեմիկ Խաչիկեանի հետ. բեղմնաւոր բարիքներով աղջեցում ընտանիք կը կազմէ:
- 1955 Մաքեմիկ եւ Քաջագ կը բախտատուին մանչ զատակով, զոր կը կոչեն «Յակոբ»:
- 1960 Եկարիչ Յարութիւն Կալինցի առաջնորդութեամբ Քաջագ անձնադէտ կը ծանօթանայ իւր արուեստի սիսան Երվանդ Քոչարի հետ, վերջինիս արուեստանոցին մէջ:
- 1960 Քաջագ եւ Մաքեմիկ դարձեալ կը բախտատուին, այս անգամ՝ աղջիկ զատակով, անունը՝ Եվա:
- 1965 Սր. Եւմիածին Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա կաթողիկոսի հովանաւորութեամբ Եղեռնի 50 ամեակին նուիրուած ցուցահանդէսին կը մասնակցին երկու նկարով՝ «Մարտափառս մայրութիւն», «Այսօր չարիք է մոտանում»:
- 1968 Երեւան հաղաքի (Երեւոնի) 2750 ամեակի ցուցահանդէսին կը մասնակցին մեկ նկարով՝ «Մայրութիւն», որ բարձր կը գնահատեն ֆրանսացի լրագրող Պիեր Կլուսան: Այս աշխատանքը այժմ սեփականութիւնն է Վենեսիկի Սր. Կազար քանդաւորին:
- 1973 Լեւոնով սովետական կարգիւր կը վերադառնայ իւր ծննդավայրը՝ Լիբանան, Պէյրոս: Կը ծանօթանայ ամուսնուր Յակոբ Կիւրջեանին, գրագէտ Սիմոն Սիմոնեանին, որոնք սերտօրէն կաջակցին իւրն:
- 1974 Պէյրոսի Ալէք Մամուկեան կեդրոնին մէջ կազմակերպութեամբ ցուցահան-

With his daughter Yeva and son Hagop, New York, 2000
 Մայրն Եւայի եւ որդւոյ Եւաղոսի հետ, Նյու Եորք, 2000

դէսը (փետ. 11-17) կը խափանուի սովից հետապնասան կողմէ: Սովեթ-Սերու տղամայիկներն մասնաւոր Քաջազ կ'ընդ եւ երկու զաւակներով կը փոխադրուի Միացեալ Նահանգներ: Նոյն տարին կ'անդամակցի Նիւ Եորքի միջազգային թղանկեւարահին (Gallery International):

1975 Անդամ Հռոմի մեակայրի միջազգային կեդրոնին (CSSI):

1976 Թրքակից-անդամ Հռոմի «Առնարտ Տա Վինչի» ակադեմիային:

1977 Անդամ Փարիզի «Լիւթէս» ակադեմիային (Academie Internationale de Lutèce): «Լիւթէս» կազմակերպած Փարիզի IX միջազգային մրցոյթին Քաջազի «Նոյի տաղանը Արարտ լեռան վրայ» կ'ստը կարծանմանայ արժաք միտայի:

1977 Նիւ Եորքի բաղադադեսարանի խորհրդի նախագահ Փոլ Օ'Ռուայթը կը հովանաւոր հայկական եւ հեռական կոտորածներուն նուիրուած Քաջազի ցուցահանդէսը:

1978 Զուգահանդէս Մարտի Արեւոյթակոյտու Աճանան հովանաւորութեան՝ Կոմիտաս Վարդապետին ծննդեան 110-ամեակի առթիւ, ի նուաստ Լիւթէսանի հայրութեան: Նիւ Եորքի բաղադադես Էդուարդ Քոչ ռոջոյնի գիրով կը շնորհաւոր ցուցահանդէսի ցուցումը ու նկարչին՝ անդադադումայով «հայ ժողովուրդի տեսար ռոջերցութեանը, մասնաւորապէս՝ «մարտիրոսացած մեծն Կոմիտասին»: Զուգահանդէսի շանդոյթը ամբողջութեանը կը փոխանցուի Պէլուրք՝ աղբատներու օգնութեան ֆոնդին: «Ազգակ» օրաքերթը ցուցահանդէսի արդիւմէն խանդավառ Պէլուրքէն աշխադանքց ներդրական յօդուածով մը:

1978 «Ellis Island Remembered» ցուցահանդէսի կոմիտէի տեսնադես Սէր Մոմճանան հրաւերով կը մասնակցի հանդիսութեանց եւ այդ առթիւ կը նկարէ «Էլիս Ալլընսի հայուին», որ այժմ սեփականութիւնն է «AMAA» կեդրոնին:

1981 Անդամ Զրանայի Նոման-Սիւր Ուազ գրականութեան եւ արուեստի ակադեմիային (Haute Academie Litteraire et Artistique de France Nogent-sur Oise):

With Saicnik and grandson Vahagn, Greenwich, 1997
 Մարտիկի եւ թոնիքի Վահագնի հետ, Գրինվիչ, 1997

With grand daughter Elizabeth Mis, Greenwich, 2001
 Թոնն Էլիզաբէթ-Միտի հետ, Գրինվիչ, 2001

With daughter-in-law Aleenoch, son Hagop and grandson Vahagn, Greenwich, 2000
 Հայտի, Ալենոյի օրդին Եւաղոսի եւ թոնն Վահագնի հետ, Գրինվիչ, 2000

With Mrs. Dolores Zehrb-Liebmann,
New York, 1995

Գրեգոր Ջեղաթի քուսոր
Տիկ. Տեռնու-Լիբման հետ, Նյու Իորք, 1995

With G. Sourgenian and Sh. Khachadrian,
Yerevan, 2003

Գրեգ Կ. Սուրենյանի և աղջկան հետ
Ե. Խաչատրյանի հետ, Երևան, 2003

- 1982 Լեօնարդո Տա Վինչիի ծննդյան 530-ամեակի առթիվ կը հրատարակ Լոմո մասնակցելու յոթելիսական համոյխութեանց: Տա Վինչիի անուամ ակադեմիայի ֆառադար Արմանո Թրոնիի բազմամ խօսքն յետոյ Քա- ջազ ֆառաներնով համդէս կուգայ իսկիւն գրութեամբ մը՝ «Արուեսի դե- րը մարդկային իսասարկութեան մէջ»:
- Յաջորդ օրը յոթելիսի ծննդավայր Վինչի ֆաղադ Եարունակուող հան- դիսութեան Քաջազ «Լեօնարդո Տա Վինչին ի Հայաստան» նկարը կը նուիրէ Լեօնարդոյի անուան նորակառոյց գրադարանին (Biblioteca Comunale Leonardiana):
- 1984 Վկայական՝ «Who's Who of Intellectuals» Գնորդի միջազգային կեն- սագրական կեդրոնի (Անգլիա) համահոգիսարանի 6-րդ հասորին մէջ ընդգրկուելու առթիւ:
- 1985 Վաւիւրցոն. Մեծ եղեռնի 70-ամեակի յիշատակին համահայկական հանդիսութիւն-հաւաք հազարաւոր հայորդիներու: Կը ցուցադրուի Քա- ջազի «Անիի երեղեն ձիւրը» նկարաւարը՝ ի վկայութիւն հայ ժողովրդի յարութեան ու յարգանքի:
- 1989 Անիի Մայր տաճարի 1000-ամեակի առթիւ կը ցուցադրուի «Անիի երեղեն ձիւրը» նկարաւարը: Յուցահանդէսին ներկայ կը գտնուին Սլան Յով- հանմէս եւ «Լոմոց Ալլըն» ուիմը սիմֆոնի» նվագախմբի նրաժեսական դեկավար Լաուրենս Մորը:
- 1994 «Միացեալ Եվրոպա» մրցոյթին Քաջազի «Մուսկայիի ցարկերը» նկա- րաւարը կը նուաճէ «Ավանգարտ արուեստագէտներ» խումբի Մեծ մրցա- նակը:
- 1995 Համազգայինի Նիւ Եօրքի մասնաճիւղի կազմակերպութեամբ տեղի կու- նենայ Մեծ մրցանակը նշանաւորող գմահասանդի համոյխութիւն:
- 2001 Վաւիւրցոնի Հայաստանի դեսպանատնը տեղի կունենայ ցուցահան- դէս հայկական ցեղասպանութեան 86-րդ տարելիցի յիշատակին՝ բարձր հովանաւորութեամբ դեսպան Արման Կիւրակոսեանի:

With diaspora artists (from left): Z. Mutafian, V. Chitjian, M. Minasian,
V. Khachaturian and J. Palamodan, New York, 1979

Սփիւրջանայ նկարիչներ Մախիւն/ Զ. Մութաֆեանի, Վ. Չիթճեանի,
Մ. Մինասեանի, Վ. Խաչատրյանի և Ժ. Բալամուսեանի հետ,
Նյու Իորք, 1979

With Hamazganyia cultural committee members, New York, 1995

Համազգայինի մշակութային կոմիտէի անդամներու հետ,
Նյու Իորք, 1995

2001 Նիւ Եօրթի St. John the Devine սառնարին մէջ Տեղի կունենայ միջկրօնական կոմիտէի ժողովուրդներու ցեղասպանութեան հերքական 11-րդ յուսահանդէսը, ուր կցուցարարուի Թաթազի «Մարդկային ողբերգութիւն» իտանկարը:

2003 Նիւ Եօրթ, Միացեալ Ազգերի կազմակերպութիւն - Յուցահանդէս «Մշակոյթներու երկխօսութիւն» Ֆրանկոֆիլ ժողովուրդներու միջազգային օրուան առթիւ՝ կազմակերպութեամբ Ֆրանսախոսներու միջազգային կազմակերպութեան (Organization Internationale de la Francophonie):

With daughter-in-law Alesoonh and son Hagop, New Jersey, 1991

Հարսի Ալեանդի եւ որդին Թաթազի ինտ, Նիւ Երթի, 1991

A group of New York area intellectuals honoring Dr. Levon Hakhtverdian at Katchaz's residence. From left (sitting): H. Kechjian, Kaichaz, H. Asadourian, Satecnik. (standing): V. Tekian, A. Caprielian, L. Hakhtverdian, A. Caprielian, Anahit and Berj Turabian, E. Kechjian and J. Maskarian, New York, 1990.

Նիւ Երթի շրջանի խումբ մը մտադասականներու խաւարը ի պատիւ Ավարիմիկոս Ասլան Հախիվերդեանի Թաթազի բնակարանը: Չորստն Պատան/ Բ. Քիչեման, Թաթազ, Յ. Ասատուրեան, Սարեմիկ: Կանգնած/ Վ. Քիչեման, Ա. Գաբրիելեան, Լ. Հախիվերդեան, Ա. Գաբրիելեան, Անուիտիւն եւ Դերմ Թուրապեան, Ե. Քիչեման եւ Ժ. Մարգարեան, Նիւ Երթ, 1990

With Academician Armen and Alice Takhtajian, New York, 1991

Ավարիմիկոս Արմեն եւ Ալիս Թախթաջեաններու ինտ, Նիւ Երթ, 1991

With S. Ayumts, S. Kechjian and Academician Dr. Levon Hakhtverdian, Armenia-Goshavank (12th cent. Monastery), 1991

Ս. Այումցի, Ս. Քիչեման եւ Ավարիմիկոս Ասլան Հախիվերդեանի ինտ, Հայաստան-Գոշաւորանք, 1991

Bibliography

With Maestro Katchaz: Granis, Saterik and Katchaz, Erevan, 1968

Գրուցիս, Մայրենիկ և Քաջազ Մայրաբեդյի հետ, Երևան, 1968

With Lala Martirosian /director "Ervand Katchaz" Museum/ and S. Kechojian, Erevan, 1996

Լալա Մարտիրոսյանի/երվանդ Քաջազ թանգարանի տնօրենի/ և Ս. Զեչենյանի հետ, Երևան, 1996

With poet Puzant Topalian, Erevan, 1965
Բանաստեղծ Քաջազ Քոբալանի հետ, Երևան, 1965

1. «Իմմայություն ու մեծ սիրով», «Սովետական արվեստ», No. 8, 1960, օգոստոս, Երևան
2. Երվանդ Քաջազ, «Սեղծագործական վերելքի ճանապարհին», «Սովետական Հայաստան», No. 9, 1960, Երևան
3. Մ. Արթուրյան, «Լուսավորագրության ամվանի վարդերը», «Պոլիգրաֆիս», No. 1, 1963, Երևան
4. Երվանդ Քաջազ, «Քաջազումի Զեչենյան-Քաջազ», «Պայմար» հոսանքային գրականության և արվեստի, No. 1, 1966, Պոսթոն
5. "Katchaz: Master of Color", Ararat, No. 3, Summer, 1967, New York
6. Երվանդ Քաջազ, «Արթուրյան ազգային ոգու յուրօրինակ», «Զարթոն», 1969, 18 հոկտեմբեր, Պլյուս
7. Յակոբ Մասնուն, «Քաջազ», «Շրակ», No. 1, 1973, յունուար, Պլյուս
8. Ուլիս Զեչենյան, «Նկարիչ Քաջազ», «Սփին», 1974, 27 յունուար, Պլյուս
9. Silviene Zehil, "Un art symbolique et religieux", as Safa, 1974, 6 février, Beyrouth
10. «Քաջազ ժողովրդական արվեստի շարժումը յականուող նկարիչը», «Ազգակ», 1974, 9 փետրուար, Պլյուս
11. "Katchaz: Une renaissance de l'ancien art arménien", L'Orient-Le Jour, 1974, 11 février, Beyrouth
12. Sonia Nigolian, "Le Peintre Katchaz à Beyrouth", Revue du Liban, 1974, 16 février, Beyrouth
13. "Katchaz au Haigazian", L'Orient-Le Jour, 1974, 29 mars, Beyrouth
14. Յակոբ Միլոյան, «Քաջազի յունվեր», «Ազգակ», 1974, 30 մարտ, Պլյուս
15. «Քաջազ», «Ազգ», 1974, 31 մարտ, Պլյուս
16. Joseph Tarrab, "Katchaz au Collège Haigazian, Un tragique Unidimensionnel", as Safa, 1974, 17 avril, Beyrouth
17. M. Boyadjian, "Katchaz: Un artiste serein", Magazin, 1974, avril 18, Beyrouth
18. Պետրոս Ավանյան, «Քաջազի ցուցահանդեսը», «Ազգակ», 1974, 19 ապրիլ, Պլյուս
19. Ս. Խաչիկյան, «Նկարիչ Քաջազի ցուցահանդեսը Սփինյան եղծնի 60 ամեակի առիթ», «Պայմար», 1975, 29 ապրիլ, Պոսթոն
20. Մայրենիկ Զեչենյան, «Նկարիչ Քաջազ Gallerie Internationale-ի անդամ», «Պայմար», 1975, 1 օգոստոս, Պոսթոն
21. Edward Lemonov, "Третья эмиграция - Кто они?", Новое русское слово, 1975, 21 September, New York
22. "Presenti 15 Nazioni alla manifestazione Artistico-Culturale internazionale a Firenze", Il Pungolo Verde, 1976, Gennaio, Roma
23. "Attività del Centro Studi, Rassegna Internazionale d'Arte", Nuova Civiltà, 1976, Dicembre, Roma
24. "Rassegna Internazionale D'Arte Contemporanea a Roma", Il Meglio, 1976, Luglio-Dicembre, Roma
25. "Rassegna Internazionale D'Arte Contemporanea a Roma. Incontro culturale a Parigi", Il Pungolo Verde, 1976, Novembre-Dicembre, Roma
26. Pasquale d'Agostino, "Rassegna Internazionale", La Voce del Provincia, 1977, 2 April, Roma

27. "La XXX Rassegna Internazionale. Nella Galeria del Michelangelo Arte Club", Il Pungolo Verde, 1977, Luglio, Roma
28. Մաքսիմիլիան Բիշինյան, «Նկարիչ Քաջազ ըստը զոյնեով և թանձր վրձինով ընդդէմ ցեղասպանութեան», «Պայմար», 1977, 1 յուլիս, Պոսթոն
29. «Նոստալգիայի ճիւղի Քաջազը խորապէս կը գնահատէ հայազգի նկարչի Քաջազի նամակը», The Armenian Reporter - Տեղեկատու, 1977, 30 սեպտեմբեր, Նիւ Եօրք
30. «Նկարիչ Քաջազ դափնեկիր», «Լրագիր», 1978, 6 մայիս, Նիւ Եօրք
31. "Katchaz's Exhibition Attracts Crowds of Devotees", The Armenian Reporter, 1979, May 10, New York
32. Պարոյր Վարդապետ, «Յուզահանդէս նուիրում Դոմէսաս Վարդապետի ծննդեան 110 ամեակին», The Armenian Reporter - Տեղեկատու, 1979, 23 մարտ, Նիւ Եօրք
33. "La XXXII Rassegna Internazionale", Il Pungolo Verde, 1979, Ottobre-Dicembre, Roma
34. "Celebratio il 35 Anniversario e la 33 Rassegna d'Arte", Presenza, 1981, Marzo, Roma
35. "Katchaz Laureate", Nor Gyank, 1982, July 22, Los Angeles
36. "Artist Katchaz Invited to join Anniversary Honoring Da Vinci", The Armenian Reporter, 1982, July 22, New York
37. Հերիկ Բուդաղեան, «Քաջազ արժանացաւ բացառիկ դաստիարակի հրաշքին՝ լոյս Էտոմ մասնակցելով Լեոնարտո ձա Վինչիի ծննդեան 530 ամեակի յուշահանդիսութեան», «Հայրենիք», 1983, մարտ 26, Պոսթոն
38. Հերիկ Բուդաղեան, «Լեոնարտո դա Վինչիին ի Հայաստան» դաստիարակը որոշ հետաքրքրութիւն ստեղծեց հանդէպ հայութեան, հայ մշակութիւնի և հայ ժողովրդի հոգեւոր գանձարանները, «Հայրենիք», 1983, ապրիլ 2, Պոսթոն
39. "35 Rassegna Internazionale, Masters of Contemporary Art", Presenza, 1983, 12 April, Roma
40. "The International Who's Who of Intellectuals", Volume Six, September 1984, International Biographical Center, Cambridge, England
41. «Քաջազի արտեսը կը գնահատուի միջազգային չափանիւշով», «Նոր կիսնիք», 1985, փետրուար 14, Լոս Անջելիս
42. Հերիկ Բուդաղեան, «Քաջազը զոյնեով նկարչի Քաջազի ետ Ռաբինդրանոմ իր ցուցահանդէսի առթիւ Տեղեկին 70 ամեակին», «Հայրենիք», 1985, ապրիլ 11, Պոսթոն
43. "For their Cause" - Catalog-Album: American-Armenian Artists on the Occasion of the Seventieth Anniversary of the Armenian Genocide, 1985, New York
44. Katchaz: "The Fiery Horses of Ani", Catalog-Album, Archb. Mesrob Ashjian - Editor, Dr. Ara Capriclian - Representation, Arevik Capriclian - Compiler, 1985, New York
45. «Նկարիչ Քաջազ «Հուզ Հու»-ի մէջ», «Նոր Օր», 1985, մայիս 28, Լոս Անջելիս
46. Joseph Merkel, "Two Artists Build from Their Early Traditions", ARTspeak, 1989, February 16, New York
47. "Katchaz's Paintings to be Exhibited in NYC Feb. 16-Mar. 11", Press Release of "Nell Yprifanos Gallery", The Armenian Reporter, 1989, February 9, New York

With Herik Budaghian, Vahé Oshagan and Hrant Markarian, Washington D.C., 1985
Հերիկ Բուդաղեանի, Վահէ Օշակեանի և Հրանդ Մարգարեանի հետ, Վաշինգթոն, 1985

With American composers Michele Ekizian and J. Leniado-Chira, New York, 2002
Ամերիկացի կոմպոզիտորներ Միշել Էքիզիանի և Ժ. Լենիադո-Չիրայի հետ, Նիւ Եօրք, 2002

With John Winochjanian, and father Karokin Kasparian, White Plains, New York, 2002
Զոն Ուլոնոժեանի և Տէր Կարեկին Կասպարեանի հետ, Ուայթ Քլայն, Նիւ Եօրք, 2002

With Art critic Shahan Khachatryan,
Greenwich, 1995
Արտիստական Շահան Խաչատրյանի հետ
Գրինվիչ, 1995

With writer Toros Toranian (center) and
«Armenian Reporter's» Editor Edward
Boghosian, Greenwich, 2001

Գրող Թորոս Թորանյանի(կենտրոն) և
«Արմենիան Ռեպորտեր» խմբագիր Էդուարդ
Բոգոսյանի հետ, Գրինվիչ, 2001

48. Sonia Bogosian, "More Katchaz Exhibits Are Planned", The Armenian Reporter, 1989, April 6, New York
49. Գրացիա Բաղդասարյան, «Անթրոպոլիսիանոյան հանդիպումներ», «Արվեստ», No. 1, 1990, Երևան
50. Corrado Palmisciano, "United Europe: Antologia D'Arte e Cultura Europea", Academia d'Europa, Edizione 1994, Napoli
51. Գեվորգ Խղերյան, «Ցեղասպանության մեկնարանությունը սփյուռնահայ գեղանկարչության մեջ - Քաջազ», «Փարոս», 1994, լույսի 15, Լոս Անջելես
52. Մարգր Դուկասյան, «Նկարչի աշխարհը», ռախարան Ուլիս Զևեգարիսի հոդվածի, «Հայաստան», 1995, մայիս 23, Երևան
53. Janet Samuelian, "Painter Katchaz Grand Prize Winner in 1994 Academy of Europe's Artistic Competition. Simgait Painting published in "United Europe", The Armenian Reporter Intl, 1995, August 19, New York
54. Hovhannes Bezdikian, "Katchaz Embodies Spirit of Resolve", The Armenian Reporter Intl, 1995, September 23, New York
55. «Նա իր աշխարհի գաղափարը ավելի առաջ է ծնվել», «Հայաստանի Համալսարան», 1995, հոկտեմբեր 24, Երևան
56. «Նա իր աշխարհի գաղափարը ավելի առաջ է ծնվել», «Հայկ», 1995, հոկտեմբեր 24, Երևան
57. Թորոս Թորանյան, «Քաջազ նկարչին հետ», «Արև», 1995, դեկտեմբեր 16, Գափիթ
58. Billie Lauricella, "Armenian Artist Captures the Tragedy of His People on Canvas", Greenwich Time, 1996, March 8, Greenwich
59. «Հայ նկարչից կտավի վրա դրսևում է իր ժողովրդի ողբերգությունը», «Ազգ», 1996, ապրիլ 3, Երևան

60. Կարինե Քոչարեան, «Հայ նկարիչ Է Քաջազը», «Հորիզոն», 1996, յունիս 10, Մոմբալ
61. Բաժնի Ստանյան, «Եթե նյոնիսկ Նիո Եոբֆ նկարեմ, Երևան կսացոյի», «Ալիս», 1998, հոկտեմբր 4, Թեհրան
62. Janet Samuelian, "Painter Katchaz: Ever - Vibrant in His 75th Year", The Armenian Reporter Intl, 1999, April 8, New York
63. Թադոսի Հակոբյան, «Լկարչի հայտնությունը», «Նորաթերթ», 1999, օգոստոս 20, Երևան
64. Katchaz: Exhibition of Paintings - 85th Anniversary of the Armenian genocide. Catalog. Preface by Archb. Oshagan Choloyan, 2000, April, New York
65. "Exhibition of Paintings by Katchaz", Outreach, 2000, April, New York
66. Արմին Մինասյան, «Եղեռնադատում գոյների լեզուով», «Հայրենիք», 2000, յունիս 10, Պոսթոն
67. "Prelacy Sponsors Katchaz's Exhibit", The Armenian Weekly, 2000, June 24, Boston
68. Ս. Խաչիկեան, «Ամրիլեան ցեղապղանություն յիսանի օր Հայաստանի Հանրապետության Ուստիոնցոնի դեպտանասան մէջ», «Հայրենիք», 2001, մայիս 26, Պոսթոն
69. "Artist Katchaz and Antranik Dance Ensemble to Participate in Upcoming Concert of Remembrance", N.Y. Cathedrale of St. John the Devine, The Armenian Reporter Intl, 2001, November 3, New York
70. "Cultural Program at the Armenian Embassy", The Armenian Observer, 2001, August 29, Los Angeles
71. Katchaz: "Armenian Medieval Colors in Contemporary Art" - Catalog - An Exhibition presented by Cultural Committee of St. Gregory the Enlightener Church, 2002, New York

AWARDS

Rome - Academia Internazionale "Leonardo da Vinci".

- 1975 - Diploma Masters of Modern Art.
- 1979 - Diploma di Benemerenzia.
- 1980 - Diploma di Merito.
- 1983 - Diploma d'Onore - "La Gloire".
- 1984 - Palme d'Oro Academice.
- 1986 - Diploma di Medaglia d'Oro.

Paris - Academie Internationale de Lutèce.

- 1977 - Medaille d'Argent IX Grand Concours de Paris.

Paris Haute Academie Literaire et Artistique de France.

- 1981 - Medaille d'Argent Officier.
- 1982 - Medaille de Reconnaissance.
- 1983 - Medaille de La Fraternité Entre les Nations.

Cambridge, England - The International Who's Who of Intellectuals, Volume VI.

- 1994 - Naples, Italy: Academy of Europe, United Europe Art Competition, Grand Prix.

With Prof. Richard Hovhannessian, Washington D.C., 1985

Պրոֆ. Ռիչարդ Քովհաննեսյանի հետ, Վաշինգտոն, 1985

With his brother Jirayr and Archb. Oshagan Choloyan, New York, 2000

Եղոր Քիլարչի եւ Արքեպ. Օշական Չոլոյանի հետ, Նիւ Յորք, 2000

At the Armenia's Embassy to USA, (from left): J. Markarian, J. Stepanian, Mrs. S. Kinkosian, the Ambassador Dr. Arman Kirsikian, Mr. and Mrs. Katchaz and Naneh Seyman (cultural attaché), Washington D.C., 2001

Հայաստանի Հանրապետութեան ԱՄՆ-ի դեսպանատունը/Քալիֆ. Փ. Մարգարեան, Զ. Ստեփանիան, Տիւ. Ս. Կիլարչեան, Դեանա Տոքս. Արման Կիրակոսեան, Տիւ եւ Տիւ Քաչազ եւ Նոնն Սեյման/Աշխատակց կցով, Վաշինգտոն, 2001

ONE MAN SHOWS

- 1967 - Riga, Latvia: Studio Zemzaris
- 1973 - Beirut, Lebanon: Hovaguimian High School
- 1973 - Beirut, Lebanon: Taruhie Hagopian High School
- 1974 - Beirut, Lebanon: Haigazian College
- 1975 - New York City: St. Vartan Cathedral - on the occasion of the 60th Anniversary of Armenian Genocide.
- 1977 - New York City: Gallery Internationale - In memory of Armenian and Jewish massacres.
- 1978 - New York City: Armenian Prelacy - Dedicated to the 110th anniversary of Komitas.
- 1980 - New York: Armenian Prelacy - In memorium of Paruyr Sevag.
- 1981 - New York City: Columbia University - Commemoration of the Armenian Genocide.

With Prominent Theatrical Artist-designer
Ruben Der-Harutian, New York, 1989
Հրապարակչական քննարկ
Ռուբեն Դեր-Հարությունյանի հետ,
Նյու Յորք, 1989

With painter Ashot Bayandour, Erevan, 1999
Նկարիչ Արտուր Բայանդուրի հետ,
Երևան, 1999

With painter H. Hagopian, Erevan, 1999
Նկարիչ Ի. Ծաղկաբեկի հետ, Երևան, 1999

- 1981 - New York City: Art Expo '81 - International Exhibition.
- 1985 - Washington DC: 70th Anniversary of the Armenian Genocide "The Fiery Horses of Ani".
- 1985 - New York City: St. Vartan Cathedral "Spirit of Komitas".
- 1989 - New York City: Yperifanos Gallery
- 1989 - Summit, NJ: D. Christian James Gallery
- 1989 - New York City: Armenian Prelacy "Millenium of Ani Cathedral".
- 1995 - New York City: St. Vartan Cathedral G Hall Tribute to Katchaz and Exhibition.
- 2000 - New York City: Armenian Prelacy 85th Anniversary of the Armenian Genocide.
- 2000 - White Plains, NY: St. Gregory the Enlightener Church, 85th Anniversary of the Armenian Genocide.
- 2001 - Washington, DC: Armenian Embassy 86th Anniversary of the Armenian Genocide.
- 2001 - New York City: Cathedral of St. John the Devine "Remembrance".
- 2002 - White Plains, NY: St. Gregory the Enlightener Church, "Arts Weekend".

GROUP EXHIBITIONS

- 1959 - New York City: Women's International Exhibition of New York City.
- 1960 - New York City: Women's International Exhibition of New York City.
- 1960 - Erevan, Armenia: Museum of History of Erevan City.
- 1965 - Etchmiadzin, Armenia: 50th Anniversary of the Armenian Genocide.
- 1967 - Erevan, Armenia: House of Artists - 2750th Anniversary of the Foundation of Erevan (Erebouni).
- 1969 - Beirut, Lebanon: Tekeyian Cultural Center-Komitas 100th Anniversary.
- 1969 - Erevan, Armenia: House of Artists -Spring, Still Life Exhibition.
- 1972 - Erevan, Armenia: Official opening of the Museum of Modern Art.
- 1974 - New York City: Gallery Internationale.
- 1975 - New York City: Gallery Internationale.
- 1975 - New York City: Gallery Banach - Russian Art Treasures.
- 1976 - Rome, Italy: Masters of Modern Art.

With painter Valner and B. Tumbian, New York, 1999
Նկարիչ Վալների և Բ. Թումբյանի հետ,
Նյու Յորք, 1999

With painter Alexander Grigorian, Erevan, 1999
Նկարիչ Ալեքսանդր Գրիգորյանի հետ,
Երևան, 1999

With painter Robert Elisekian, Erevan 2001
Նկարիչ Ռոբերտ Էլիսեկյանի հետ,
Երևան, 2001

- 1977 - New York City: Gallery Internationale.
- 1977 - Naples, Italy: Masters of the Modern Art.
- 1977 - Paris, France: Academie de Lutèce.
- 1978 - Monte Carlo: XIII Grand Prix International d'Art Contemporain de Monte Carlo.
- 1978 - New York City: A.G.B.U. Gallery.
- 1979 - Rome, Italy: Nuova Acropoli, Masters of Contemporary Art.
- 1980 - Rome, Italy: Nuova Acropoli, Masters of Contemporary Art.
- 1982 - Rome, Italy: Palazzo Ferraoli, Leonardo da Vinci 530th Anniversary.
- 1985 - New York City: St. Vartan Cathedral - 70th Anniversary of the Armenian Genocide.
- 1988 - Boston, MA: Hamazgayin Cultural Center - Armenian Genocide.
- 1989 - New York City: Armenian Prelacy, Vahagn & Hasmik Hovnanian Hall.
- 1989 - Atlantic City, NJ: Art Expo - '89.
- 1991 - New Jersey: A.G.B.U. - An Art Extravaganza.
- 1994 - Napoli, Italy: United Europe Artistic Competition.
- 1996 - Erevan, Armenia: National Museum of Armenia - 50th Anniversary of Repatriation.

With artists Arto Chalkmakjian (center) and
Markos Grigorian, New York, 1985
Արտաշատկյանի Արթուր Ժալալյանի և
Մարկոս Գրիգորյանի հետ, Նյու Յորք, 1985

CONTENTS

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Page
Works from 1958 to 1964	5
Shahen Khachadrian - Foreword	6
Շահեն Խաչատրյան - նախաբան	8
Ervand Kotchar - On the Path of creative Ascent	10
Երվանդ Քոչար - Ստեղծագործական վերելքի ճանապարհին	20
Ervand Kotchar - Katchazuni Kechejian (Katchaz)	28
Երվանդ Քոչար - Քաջազունի Կեչեճյան (Քաջազ)	30
Katchaz - The Role of Art in society	32
Քաջազ - Արտիստի դերը մարդկային ընկերության մեջ	32
Katchaz - Le rôle de l'art dans l'a société humaine (in French)	33
Ervand Kotchar - Katchaz (in French)	45
Works from 1964 to 1967	47
Works from 1967 to 1975	76
Ervand Kotchar - Art that Perpetuates the National Spirit	91
Երվանդ Քոչար - Արտիստ՝ ազգային ոգու յանդրաճման	94
Works from 1976 to 1991	109
Prominent Critics about Katchaz's Art	110
Works from 1988 to 2002	139
Chronology of Life and Creative Activities	160
Կիսանքի և ստեղծագործության ժամանակագրություն	164
Bibliography - Բիբլիոգրաֆիա	168
Awards - Մրցանակներ	171
One Man Shows - Մեկհասական ցուցահանդեսներ	172
Group Exhibitions - Խմբային ցուցահանդեսներ	173
Contents - Բովանդակություն	174

ՀՄԴ 85.14(25)

ԳԽԴ

ՀՄԴ 75 (479.25)

ԳԽԴ 85.14 (24)

Ք 230

Ք 230

This extended book-album of the Armenian artist Katchaz contains part of the color reproductions of his more than 40 years creations.

For the last 30 years Katchaz is living in the USA, has had numerous individual and group exhibitions, he is the winner of multiple European awards and diplomas.

All these years he never stopped being himself, an Armenian Artist, in principles, spirit, colors and topics.

The book is being published with 3 analytical articles of the late famous artist- sculptor Ervand Kotchar and the forward of art critic Shahan Khachadurian.

Նկարիչ Քաչազի /Քաչազյանի Թեյեման ծն. 1924 թ./ այս առկառնված գիրք-սլոյդը պարտնուում է նկարիչի ազնիւի իսն խառաում առկա առննդազննական իսնննի մեկ մառ:

Նկարիչը վերջին երեսուն տարին ապրում է Միացյալ Նահանգներում, ռնննիւ է թազմաթիւ անաասական ու խմբային ցուցահանդեսներ, առնանաչիլ զանազան երկրաթական մրցանակների ու զնիլունների, առկայն ընակ չի դապարել իայ նկարիչ լինելու՝ սկզբուննով, թեմաննով, ոգով ու զունային մառնունով:

Գիրքն ընդգրկում է իայ առննաթի իրախաալոր՝ նկարիչ-անդազազորն երկանը Քաչազի իրել (երկունական իռլունները Քաչազի նկարչաթյունն առլոր արանննիլ մալին Ըսննն իաչապարանի մախարանով: Տպախանակ՝ 1000 օրինակ:

Ք 4903020000
703 (02) - 2003

ԳԽԴ 85.14 (24)

ISBN 5 - 8080 - 0543 - 4

դ ՀՀ ԳԽԽ «Գիտաթյուն» իրասարակաթյուն, 2004

3000 ր

On the 2-nd page:

After the Earthquake: Hope, 1989

oil on cardboard, 70x54 cm

Catholicate of Cilicia Museum, Antillas, Lebanon

Երկառչ եթում՝ Երկառաւառեմն իսքի. Յոյս

Նիլլիկան Նաթոլիկոսոթնան թանգարան, Անթիլիաս, Լիբանան

Katchaz: Paintings /Yerevan 2004, 176 Pages /

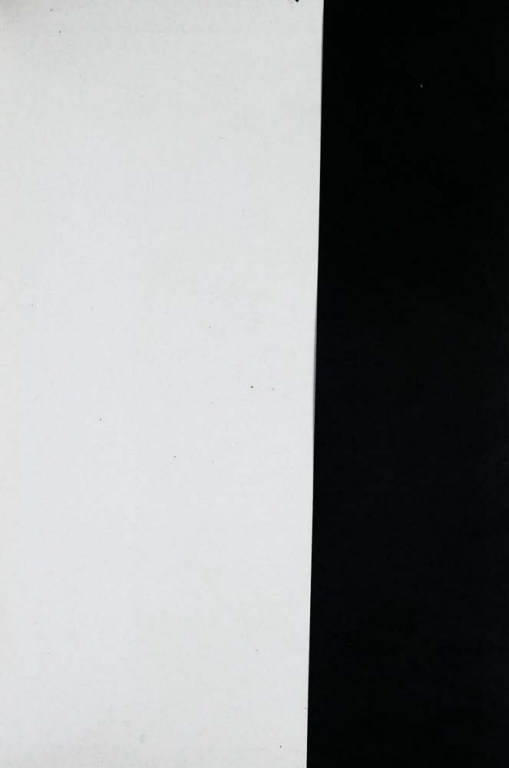
Editor-Compiler: Satenik Kechejian

Designer: Aram Urutian

Color Separation: Andranik Grigorian

Printed in Armenia

by Tigran Mets Publishing House

KatChaz

Katchaz Kehejian

25 Sachem Lane
Greenwich, CT 06830, USA
Tel.: (203) 629-9819